

Estratègia catalana d'ecodisseny

per a una economia circular i
ecoinnovadora

Aprovat per la Comissió Interdepartamental d'Ecodisseny (11 de novembre de 2014)

ecodiscat

Estratègia catalana d'ecodisseny, per a una economia circular i ecoinnovadora

ecodiscat

© Generalitat de Catalunya

Novembre 2014

1. SUMARI EXECUTIU	5
2. INTRODUCCIÓ	11
2.1. Ecodisseny	12
2.2. Ecoinnovació	13
2.3. Producció sostenible i economia circular	14
2.4. Abast de l'Estratègia	18
2.5. Objectius de l'Estratègia	23
3. MARC POLÍTIC: SITUACIÓ ACTUAL I TENDÈNCIES DE FUTUR	25
3.1. Estratègia Europa 2020	26
3.2. Estratègia catalana: ECAT 2020 i RIS3CAT	29
3.3. Estratègies públiques d'ecodisseny a Catalunya	31
4. METODOLOGIA	35
4.1. Primera fase: Programa català d'ecodisseny	36
4.2. Segona fase: l'Estratègia catalana d'ecodisseny	41
5. EIXOS ESTRATÈGICS I LÍNIES BÀSIQUES	47
5.1. Eixos estratègics	48
5.2. Descripció i objectius de les línies de l'eix 1	49
5.3. Descripció i objectius de les línies de l'eix 2	51
5.4. Descripció i objectius de les línies de l'eix 3	52
6. ACTUACIONS DE L'ESTRATÈGIA	53
6.1. Relació d'actuacions	54
6.2. Actuacions incloses a la línia bàsica 1 de l'eix 1	59
6.3. Actuacions incloses a la línia bàsica 2 de l'eix 1	69
6.4. Actuacions incloses a la línia bàsica 3 de l'eix 1	71
6.5. Actuacions incloses a la línia bàsica 4 de l'eix 2	75
6.6. Actuacions incloses a la línia bàsica 5 de l'eix 2	78
6.7. Actuacions incloses a la línia bàsica 6 de l'eix 3	80
6.8. Actuacions de la línia bàsica 7 de l'eix 3	82
7. DESPLEGAMENT, AVALUACIÓ I VIGÈNCIA	83
7.1. Desplegament	84
7.2. Avaluació	85
7.3. Vigència	85

1. Sumari executiu

Els sistemes productius han canviat i evolucionat al llarg de la història. En les darreres dècades, el factor determinant ha estat principalment assolir l'increment més gran de benefici econòmic. Actualment, s'ha pres consciència que hi ha altres factors a tenir presents per al creixement com són el consum exagerat d'energia i els materials, que causen l'esgotament de recursos, i la generació de residus i emissions, que generen contaminació i ocupació de terreny.

Aquesta situació actual condueix, inevitablement, a replantejar tant la manera de produir com les característiques que han de presentar els nous productes i serveis; en conseqüència, en aquest sentit la legislació és cada cop més estricta per redreçar el model de desenvolupament.

Per a la producció de productes o serveis des d'una perspectiva de desenvolupament sostenible, cal tenir presents tots els consums i emissions que s'hi duen a terme al llarg de tot el seu cicle productiu i cicle de vida. En **la fase de disseny**, tenint en compte el disseny com la planificació de la solució més adequada per a la seva posterior producció i comercialització, es defineixen totes les característiques del producte o servei i es determinen tots els aspectes associats a:

- la seva funció i valors,
- l'origen, tipologia i quantitat de matèries primeres utilitzades,
- els processos productius aplicats per la fabricació,
- els envasos i embalatge associats,
- els medis de transport i canals de comercialització aplicats,
- la durabilitat i el consum de recursos durant el seu ús o operació i el seu manteniment, i
- la gestió final dels residus, així com els generats al llarg de la seva vida útil.

Segons els criteris aplicats en aquesta fase, el producte o servei tindrà un comportament o una altre. Si durant la fase de disseny es consideren els aspectes ambientals, aleshores es parla d'**ecodisseny** o disseny ecològic, i si s'afegeixen aspectes socials, es parla de disseny per a la sostenibilitat.

L'ecodisseny és una de les estratègies que es poden emprendre per assolir la fita del desenvolupament sostenible, a través del qual es poden assolir solucions més eficients que facin un millor ús dels recursos i redueixin els efectes secundaris negatius sobre el medi ambient; aquesta eficiència, inherent a l'ecodisseny, també suposa oportunitats per generar **beneficis econòmics i avantatges competitius**, i redundar en un impacte positiu sobre l'economia i la societat.

Després de més de deu anys d'actuacions en temes d'ecodisseny, el Departament de Territori i Sostenibilitat ha decidit promoure una estratègia interdepartamental d'ecodisseny en sintonia amb les exigències actuals i amb altres estratègies catalanes, com per exemple l'Estratègia Catalunya 2020: Acord estratègic per a la competitivitat de l'economia catalana i la millora de l'ocupació (ECAT 2020) en què, en el seu apartat 6.6. "Eix estratègic per a impulsar la transició cap a una economia més eficient en l'ús des recursos", defineix l'**Estratègia catalana d'ecodisseny (ecodiscat)** com una eina per a promoure una manera sostenible de produir i consumir, incentivar la incorporació del disseny ecològic en el procés productiu, impulsar la transversalitat del disseny ecològic en universitats i centres de recerca i la transferència de coneixement, i incentivar el consum de productes i serveis sostenibles.

L'**ecodiscat**, originalment concebut com un programa del Departament de Territori i Sostenibilitat, es va iniciar com un procés sistemàtic i participatiu que aglutinava a bona part dels actors socials que durant molts anys han treballat en la línia de de l'ecodisseny. A més, l'**ecodiscat** es basa en les iniciatives i les línies de treball dutes a terme els darrers anys a escala europea, i que s'ha acabat de definir amb la creació de la Comissió Interdepartamental d'Ecodisseny.

L'**ecodiscat** planteja un **marc de treball per a l'ecodisseny a Catalunya** que defineix **3 eixos estratègics** per estimular l'oferta, impulsar la demanda i aplicar la pròpia estratègia; aquests eixos es subdivideixen en **7 línies bàsiques**, que es concreten en forma de **43 actuacions**; aquestes actuacions tenen un caire transversal i s'adrecen o necessiten de la participació de diferents entitats jurídiques, organitzatives o de gestió (empreses,

organitzacions, entitats, associacions, fundacions, ciutadans, professionals i administracions).

Per traçar l'Estratègia, cadascuna d'aquestes actuacions es caracteritza amb indicadors per realitzar el seguiment de la seva implementació; a més es preveu que aquestes actuacions s'actualitzin periòdicament, per adaptar l'**ecodiscat** a la realitat social i econòmica del moment.

Per fer el seguiment de l'**ecodiscat**, la Comissió reportarà anualment les **accions d'ecodisseny realitzades** i les **accions que es duran a terme** al llarg de l'any següent (tant les sorgides des de la mateixa Administració, com de les empreses privades, associacions, fundacions, professionals, i la societat en general) per confeccionar un **informe de tancament** i un **pla anual d'acció**, respectivament; aquests dos documents esdevindran els instruments per realitzar un seguiment de l'aplicació de l'**ecodiscat**.

Els 3 eixos estratègics i les 7 línies bàsiques són:

Eix 1. Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles	
17 actuacions	L1. Incentivar a fabricants i dissenyadors perquè incorporin l'ecodisseny
5 actuacions	L2. Impulsar la transversalitat de l'ecodisseny en universitats, centres de recerca i empreses
7 actuacions	L3. Agilitzar i coordinar la transferència de coneixement entre els diferents actors

Eix 2. Impuls de la demanda d'un mercat sostenible	
5 actuacions	L4. Incentivar els consumidors
4 actuacions	L5. Potenciar els criteris ambientals en la contractació

Eix 3. Aplicació de l'Estratègia	
3 actuacions	L6. Governança
2 actuacions	L7. Comunicació i recerca

La finalitat de totes les actuacions definides a l'**ecodiscat** és:

- reduir el consum de matèries primeres i energia,
- minimitzar els residus i emissions generades i, finalment,
- generar un entorn adequat i favorable per donar un valor afegit i responsable als productes i serveis produïts i comercialitzats a Catalunya.

Els beneficis desitjables del marc d'ecodisseny que definit a l'**ecodiscat** són:

- **assolir més ecoeficiència**, tant de recursos com de consum energètic,
- **una competitivitat més gran** en el món empresarial,
- **una responsabilitat més gran social i ambiental**, i
- evolucionar cap a **una economia circular que sigui sostenible per a les generacions futures**.

2. Introducció

2.1. Ecodisseny

La nomenclatura “ecodisseny”, sorgeix de la unió del prefix “eco” amb el mot “disseny”, i s’aplica per identificar aquells productes o serveis que es dissenyen amb criteris de sostenibilitat ambiental. En l’àmbit social, però, és molt habitual utilitzar el mot “disseny” per distingir aquells productes i solucions que es caracteritzen per una estètica agradable, en molts casos aparentment supèrflua i, fins hi tot, significativament més costosos que altres similars. Aquesta confusió sorgeix en part per la dificultat de gran part dels consumidors de distingir els conceptes de “disseny” i “art”, dos camps que només presenten com a denominador comú la creativitat.

El **disseny** s’ha d’entendre com una **metodologia de conceptualització i desenvolupament que**, més enllà del valor ornamental, **persegueix obtenir solucions vàlides**. Les etapes clau del procés de disseny:

- la formulació del problema; quines són les necessitats i requisits a resoldre (públic objectiu, pressupost, cronograma pel desenvolupament de la solució, etc.),
- l’anàlisi de l’entorn (productes referents, competència, legislació, etc.),
- la generació de solucions potencials (conceptualització de possibles mètodes, mecanismes, formes, etc., per resoldre el problema)
- l’avaluació de les solucions (anàlisi de la viabilitat tècnica i econòmica, i avaluació de l’acceptació dels consumidors), i
- el desenvolupament de la solució més viable (càlcul i dimensionat) per a la seva fabricació i comercialització.

Com a contraposició, la producció artística és més lliure, presenta tècniques de treball diferents i les seves accions no pretenen estar justificades.

Des d’aquest punt de vista, es pot definir “**Ecodisseny**” com la **consideració de criteris ambientals en la solució de productes o serveis**; segons aquesta definició, es pot afirmar que un bon procés de disseny ha d’incorporar, entre altres criteris, els criteris ambientals. A la Directiva 2005/32/CE del Parlament europeu i del Consell, per la qual s’instaura un marc per a

l'establiment de requisits de disseny ecològic aplicable als productes que utilitzen energia, s'entén l'ecodisseny com la integració dels aspectes ambientals en el disseny del producte amb la finalitat de millorar el seu comportament ambiental al llarg de tot el seu cicle de vida.

La **integració del vector ambiental al llarg del procés de disseny** aconsegueix reduir el consum de recursos, tant materials com energètics, i la reducció d'emissions, tant els residus sòlids com les emissions a l'aire, al llarg de tot cicle de vida de la solució adoptada; a més, d'altres beneficis per a l'entitat que l'implanta, com ara estalvi econòmic, diferenciació en el mercat i augment de la seva competitivitat.

2.2. Ecoinnovació

L'ecoinnovació consisteix en el **desenvolupament i l'aplicació d'una nova estratègia de negoci que incorpora la sostenibilitat a tots els nivells de l'organització**, basada tant en el concepte de cicle de vida com en la cooperació amb els socis de tota la cadena de valor. S'ha d'entendre com un nou enfocament de la gestió empresarial (interpretant l'empresa en el sentit més ampli de la paraula) que a diferència de les estratègies a curt termini significa una incorporació a llarg termini de la sostenibilitat; a més, suposa un canvi de la visió de l'empresa, en la forma de prendre decisions, l'actitud dels empleats i la resta d'actors de la cadena de valor.

Al Pla d'acció sobre ecoinnovació de la Comissió Europea s'esmenta que **la ecoinnovació considera tant aspectes econòmics com ambientals**, i el seu objectiu és ser econòmicament competitiu, respectant l'entorn natural.

L'ecoinnovació comporta un conjunt coordinat de modificacions, o noves solucions, que afecten a diferents nivells de l'organització i condueixen vers un millor rendiment, tant ambiental com econòmic, un augment de l'acceptació social i de la competitivitat de l'empresa en general.

Els factors que es poden considerar en el procés d'ecoinnovació són:

- Els **productes** que produeix i/o ofereix l'organització, ja sigui en forma de béns o serveis. En aquest estadi de l'ecoinnovació esdevé clau

implementar la **metodologia d'ecodisseny** per redissenyar o dissenyar de nou els productes i serveis que l'organització oferirà.

- En l'àmbit **operatiu** tots els processos productius, logístics, de comercialització, i d'altres que se'n puguin aplicar. Per assolir la sostenibilitat econòmica i ambiental és important optimitzar els processos de l'empresa per ser més eficients en el consum de recursos i generació de residus i emissions.
- La **cadena de valor**. L'adopció de la perspectiva del cicle de vida exigeix que les empreses cooperin amb els seus proveïdors, clients i altres nous socis per assolir l'èxit. Cooperar amb tota la cadena de valor depèn de la construcció de nous tipus de relacions amb tots aquests actors i és una part important del repte de l'ecoinnovació.
- I la mateixa **estructura organitzativa**. L'ecoinnovació és un procés "de dalt a baix", que comença amb un canvi en l'estratègia de negoci que s'ha de materialitzar en la revisió del model de negoci. El canvi del model de negoci defineix el camí perquè els canvis en la resta de nivells de l'empresa siguin efectius.

En darrera instància, l'ecoinnovació contribueix a alleujar l'escassetat de recursos, la lluita contra la degradació del medi ambient i la millora del benestar social, alhora que promou la creació de nous llocs de treball i oportunitats de mercat, així com l'augment de la competitivitat i del desenvolupament econòmic.

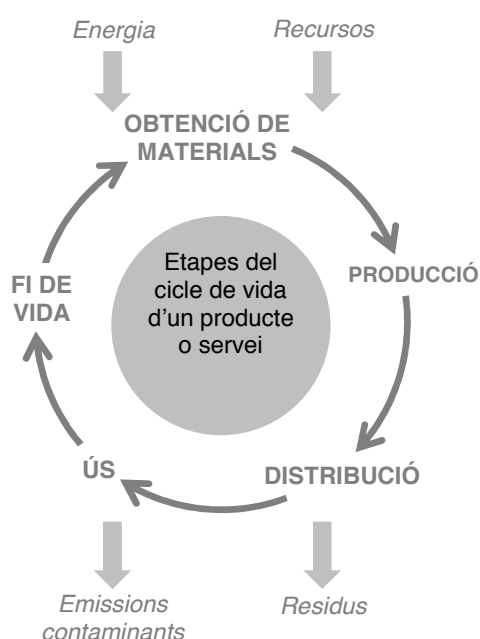
2.3. Producció sostenible i economia circular

Tradicionalment, els sistemes productius han basat el seu funcionament en l'increment del benefici econòmic, sense incloure en els seus balanços comptables les externalitats. Tanmateix, en els darrers anys s'han incorporat nous reptes a superar pel que fa als productors:

- Els recursos no són il·limitats i, per tant, cal gestionar-los de manera eficient.

- La generació elevada de residus i l'emissió de contaminants del sistema productiu actual ha esdevingut una de les principals problemàtiques ambientals del planeta.
- Els consumidors mostren cada cop més preocupació per la seva salut i la del seu entorn i, en conseqüència, reclamen productes i serveis més saludables i de menys impacte ambiental.
- Els nous requeriments legals són més estrictes.
- L'actual conjuntura de crisi condueix a reduir els costos de producció i, per tant, qualsevol mesura d'eficiència i aprofitament de recursos suposa un benefici per al fabricant, però també per al consumidor.

L'evolució del model econòmic cap a una **economia circular**, de tancament dels cicles de matèria i energia i baixa en carboni, suposa una gran oportunitat per a la innovació empresarial. L'economia circular té com a objecte establir un model per desacoblar el progrés econòmic de les limitacions de recursos, mitjançant l'aplicació de solucions innovadores al llarg del cicle de vida i assolir un model de creixement i prosperitat sostenibles. En aquest context, el passat juliol de 2014 la Comissió Europea va aprovar la Comunicació "**Cap a una economia circular: un programa de residu zero per a Europa**", per establir un marc comú i coherent entre els membres de la UE per promoure l'economia circular.

Aquests nous reptes han portat a empreses i fabricants a replantejar la seva manera de produir, integrant el factor ambiental com un factor empresarial més. És en aquest punt en què els conceptes d'**Ecodisseny** i **Ecoinnovació** esdevenen uns mètodes que **possibiliten millorar el comportament ambiental** de productes, serveis i organitzacions i **conduïxen a aconseguir la fita de l'economia circular**.

La millora de l'entorn i un benefici social col·lectiu més gran han esdevingut els nous valors per a uns productes i serveis amb un **mínim impacte ambiental al llarg del seu cicle de vida**: extracció i obtenció de materials, producció, comercialització i distribució, utilització i eliminació.

Se situa la sostenibilitat en el centre de l'acció productiva a través de diverses **estratègies d'ecodisseny**, tenint en compte les diferents fases del cicle de vida del producte o servei:

- La **reducció de la quantitat i diversitat de materials**. Mitjançant el redisseny es pot optimitzar el nombre de materials utilitzats, així com, la seva quantitat.
- L'ús de **materials de baix impacte ambiental**. Com per exemple: els materials d'origen local, materials obtinguts de recursos renovables, materials reciclats i reciclables, materials sense tòxics, etc.
- La **producció neta**. Mitjançant la reducció del consum d'aigua i energia, la reducció de la generació de residus i emissions a l'atmosfera, la producció en cicle tancat, la contractació d'energia verda, l'ús d'energies renovables, etc.
- Les **millores ambientals en el transport i logística de l'empresa**. Com per exemple: la reducció del consum d'energia i emissions en transport, utilització de combustibles nets, la promoció de la conducció ecoeficient, redisseny de la logística interna, etc.
- La **reducció de l'impacte ambiental dels envasos**. Cal aconseguir la reducció de pes i volum dels envasos, l'ús de materials de menys impacte ambiental, l'aplicació de sistemes de reutilització d'envasos, l'ús de mesures d'eficiència en el transport, etc.
- L'**ús sostenible dels productes i serveis**. Mitjançant el foment d'un ús ecoeficient, el mínim consum de consumibles, la reducció del consum energètic, el disseny per la durabilitat, el disseny per l'actualització i la reparació, etc.
- **Minimitzar l'impacte final en la gestió de residus**. Com per exemple: afavorir la separabilitat dels materials, reutilitzar els components, usar

materials amb un canal de reciclatge reconegut, aplicar materials biodegradables i fer una valoració energètica del rebuig, etc.

Les **barreres més importants a superar** per tal que aquesta nova manera de produir, més sostenible, pugui arribar a ser rendible i competitiva, són:

- la confusió del consumidor pel que fa al prefix “eco”,
- la manca de grups de pressió d’ecodisseny a Europa, Espanya i Catalunya,
- la predominança d’un model econòmic basat en “comprar i llençar”,
- la globalització dels mercats que dificulta que els productes locals puguin competir amb els d’importació,
- la manca d’informació sobre el perfil ambiental dels productes i serveis comercialitzats, i els beneficis associats als productes i serveis sostenibles, i
- l’absència d’incentius que encoratgin, a dissenyadors i empreses, a proposar productes que incorporin la visió de cicle complet.

D’altra banda, **resulta una gran oportunitat el fet que el factor ambiental esdevingui un factor diferenciador i altament competitiu** per a moltes empreses i, en definitiva, per al conjunt del mercat europeu. D’acord amb la política energètica i de canvi climàtic de la UE, el mercat del 2020 tendeix vers:

- una reducció del 20% de les emissions de gasos amb efecte d’hivernacle en comparació amb el nivell de 1990, amb menys dependència energètica (l’objectiu és aconseguir que, al 2020, el 20% del consum energètic provingui d’energies renovables), i
- una reducció del consum energètic gràcies a l’increment de l’eficiència d’un 20%.

I, per tant, necessita fonamentar els seus sistemes en nous valors inspirats en l’economia verda, la producció sostenible, l’ecoinnovació i l’ecodisseny.

2.4. Abast de l'Estratègia

L'abast de l'Estratègia catalana d'ecodisseny (**ecodiscat**) inclou **la producció i el consum de béns i serveis produïts i/o distribuïts a Catalunya**. Es tracta d'una estratègia de la Generalitat de Catalunya, en la qual hi participen diverses unitats i departaments a través d'una comissió interdepartamental liderada pel Departament de Territori i Sostenibilitat (en endavant, DTES).

Incidir en la innovació ambiental dels productes produïts a Catalunya i influir sobre les persones consumidores en la decisió de compra i contractació de qualsevol producte i/o servei (sigui produït a Catalunya o més enllà), ha de contribuir de manera significativa a la reducció dels impactes ambientals associats al mercat català. En aquest escenari el Govern català ha de generar l'escenari idoni perquè s'impulsin les actuacions que afecten a la producció, l'adquisició i el consum de béns i serveis a Catalunya.

Per definir l'Estratègia catalana d'ecodisseny, cal tenir en compte les mesures ja preses pel Govern català que poden afavorir la mateixa Estratègia i que, per tant, les ha de reforçar i incorporar. D'aquesta manera, l'**ecodiscat** s'emmarca entre les estratègies específiques de foment de la producció i consum sostenibles que ja s'estan duent a terme des del mateix DTES i des d'altres departaments de la Generalitat de Catalunya.

Un menció especial mereixen l'[Estratègia Catalunya 2020 \(ECAT 2020\)](#)¹, i l'[Estratègia per a l'especialització intel·ligent de Catalunya \(RIS3CAT\)](#)², (vegeu l'apartat 3.2, **Estratègia catalana: ECAT 2020 i RIS3CAT**) les quals atorguen gran importància a la potenciació d'una **economia verda sostenible**.

A continuació s'enumeren **altres polítiques impulsades per la Generalitat de Catalunya** que afavoreixen l'existència d'un mercat més sostenible i amb les quals, per tant, l'**ecodiscat** haurà d'**aprofitar-ne les sinergies al màxim**:

¹ Estratègia Catalunya 2020 (ECAT2020)
http://www20.gencat.cat/docs/economia/70_Economia_Catalana/arxius/ECAT_2020.pdf

² Estratègia de reserva i innovació per a l'especialització intel·ligent de Catalunya (RIS3CAT)
http://catalunya2020.gencat.cat/web/.content/85_catalunya_2020/documents/arxius/10_ris3cat_2014.pdf

- **[Estratègia per al desenvolupament sostenible de Catalunya 2026](#)**³. És el full de ruta que estableix els objectius quantificats i les línies bàsiques prioritàries que garanteixen l'evolució de Catalunya cap a escenaris de més sostenibilitat social, econòmica i ambiental, prenent com a horitzó l'any 2026.
- **[Estratègia d'impuls a l'economia verda](#)**⁴. Per tal d'afrontar el nou marc econòmic, el Govern de Catalunya està elaborant actualment l'Estratègia d'impuls a l'economia verda que emana de l'estratègia de competitivitat del Govern, ECAT 2020. Aquesta estratègia pretén promoure la sostenibilitat com a eix estratègic per assolir la recuperació econòmica, millorar la competitivitat i incrementar l'ocupació.
- **[Pla de l'energia i canvi climàtic de Catalunya 2012-2020](#)**⁵. Recull les orientacions polítiques en matèria d'energia, la qual té una estreta relació amb les quatre dimensions de la sostenibilitat (econòmica, social, d'equilibri territorial i ambiental) integrant-ne aquells aspectes de la mitigació del canvi climàtic relacionats amb l'energia.
- **[Pla d'actuació per a la millora de la qualitat de l'aire](#)**⁶. Articula un seguit de mesures per assolir els nivells de contaminants a l'atmosfera establerts per la legislació europea i millorar l'aire que respirem les

³ Estratègia per al desenvolupament sostenible de Catalunya 2026
http://www20.gencat.cat/docs/dmah/Home/Ambits%20dactuacio/Educacio%20i%20sostenibilitat/Desenvolupament%20sostenible/Estrategia%20per%20al%20desenvolupament%20sostenible%20de%20Catalunya/archivos/Estrat%C3%A8gia%20per%20al%20desenvolupament%20sostenible%20de%20Catalunya_2010.pdf

⁴ Estratègia d'impuls a l'economia verda
<http://www20.gencat.cat/docs/dmah/Home/Ambits%20dactuacio/Empresa%20i%20produccio%20sostenible/Economia%20verda/impuls/Esborrany%20Impuls%20Economia%20Verda.pdf>

⁵ Pla de l'energia i canvi climàtic de Catalunya 2012-2020
http://www20.gencat.cat/docs/dmah/Home/Ambits%20dactuacio/Educacio%20i%20sostenibilitat/Desenvolupament%20sostenible/Estrategia%20per%20al%20desenvolupament%20sostenible%20de%20Catalunya/archivos/Estrat%C3%A8gia%20per%20al%20desenvolupament%20sostenible%20de%20Catalunya_2010.pdf

⁶ Pla d'actuació per a la millora de la qualitat de l'aire
<http://www20.gencat.cat/portal/site/mediambient/menuitem.8f64ca3109a92b904e9cac3bb0c0e1a0/?vgnextoid=73ad51336f554310VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=73ad51336f554310VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=default>

ciutadanes i els ciutadans. Es planifiquen mesures per prevenir i reduir les emissions de les activitats industrials del país a través de l'optimització dels seus processos productius i mesures per disminuir els contaminants a l'atmosfera emesos pel transport. Aquestes darreres mesures inclouen millores en el transport públic, la renovació de flotes privades i el desenvolupament de combustibles alternatius, entre altres.

- **[Programa general de prevenció i gestió de residus i recursos \(2013-2020\), PRECAT20](#)**⁷. El PRECAT20 és l'instrument programàtic de què es dota la Generalitat de Catalunya per fer front als reptes estratègics i objectius en matèria de prevenció i gestió de residus durant el període 2013-2020. Aquest programa integra els anteriors programes de gestió de residus de Catalunya (PROGEMIC -programa de residus municipals-, PROGRIC -residus industrials-, PROGROC -construcció-), formulats sobre la base de la gestió dels residus en funció del seu origen, en un únic Programa general de prevenció i gestió de residus i recursos, basat en fluxos materials de residus. D'aquesta manera es vol enfortir la condició del residu com a recurs, així com les sinergies existents en la gestió dels diferents fluxos materials independentment del seu origen.
- La **[Estratègia Smart Cat - Catalunya Smart Region](#)**⁸, per desenvolupar una estratègia intel·ligent d'ús de la tecnologia en l'àmbit de país i transmetre el coneixement de les *Smart Cities* al conjunt del territori.
- El **[Programa d'escoles verdes](#)**⁹, que dóna suport a tots els centres educatius de Catalunya que volen innovar, incloure, avançar, sistematitzar i organitzar accions educatives que tinguin la finalitat d'afrontar, des de l'educació, els nous reptes i valors de la sostenibilitat.

⁷ Programa general de prevenció i gestió de residus i recursos (2013-2020), PRECAT20.
<http://www20.gencat.cat/docs/arc/Home/Ambits%20dactuacio/Planificacio/PROCAT20/PRECAT20.pdf>

⁸ Estratègia Smart Cat – Catalunya Smart Region
http://premsa.gencat.cat/pres_fsvp/AppJava/notapremsavw/detall.do?id=276001

⁹ Programa d'escoles verdes
<http://www20.gencat.cat/portal/site/mediambient/menuitem.8f64ca3109a92b904e9cac3bb0c0e1a0/?vgnextoid=4d8960adde597210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=4d8960adde597210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=default>

En aquest mateix àmbit de l'educació obligatòria, també es rellevant el [Programa educatiu de motxilles bioclimàtiques](#)¹⁰, que proporciona a les escoles aparells de mesura per a l'anàlisi bioclimàtica de les aules.

- L'impuls a la introducció de criteris mediambientals en la contractació i la creació de la **Comissió de Seguiment de l'ambientalització de la Contractació Pública**¹¹.
- El [Decret d'ecoeficiència](#)¹², que regula l'adopció de criteris ambientals i d'ecoeficiència agrupats en quatre àmbits: aigua, energia, materials i sistemes constructius, residus i l'etiquetatge energètic d'edificis.
- El [Pla de l'energia de Catalunya \(2006-2015\)](#)¹³, revisat al 2009 pel Govern, aborda els principis genèrics de la política energètica de la Generalitat de Catalunya.
- El **Programa d'acords voluntaris per a la reducció d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle**, aprovat per la Resolució MAH/2099/2010, de 3 de juny.
- **L'adopció de criteris mediambientals en organitzacions.** El Club EMAS és una associació d'organitzacions registrades a l'EMAS a Catalunya. Aquesta iniciativa privada ha rebut des dels seus inicis la col·laboració i el suport de la Direcció General de Qualitat Ambiental del Departament de Territori i Sostenibilitat.
- [Programa de foment de la producció agroalimentària ecològica de Catalunya 2015-2020](#).¹⁴ El Govern català, a partir de 2008, va aprovar i

¹⁰ Programa educatiu de motxilles bioclimàtiques
<http://motxilla.obagues.cat/>

¹¹ Contractació pública
<http://www20.gencat.cat/portal/site/economia/menuitem.4105abfd0da1553bf813ae92b0c0e1a0/?vgnextoid=3ae4b82198649210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=3ae4b82198649210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD>

¹² Decret d'ecoeficiència
http://www20.gencat.cat/docs/arc/Home/Consultes%20i%20tramits/Normativa/Normativa%20catalana%20en%20matèria%20de%20residus/decret_21_2006.pdf

¹³ Pla de l'energia de Catalunya (2006-2015)
http://www20.gencat.cat/docs/icaen/03_Planificacio%20Energetica/Documents/Arxius/Pla_energia_Catalunya_2006_2015.pdf

executar un primer pla d'acció intergovernamental per fomentar les produccions alimentàries ecològiques a Catalunya. En aquests moments, el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural, que lidera i coordina l'execució d'aquestes polítiques, està elaborant la proposta de Programa de foment de la producció agroalimentària ecològica per al període 2015-2020, que té com a objectiu fomentar el creixement i la diversificació de les produccions ecològiques, el desenvolupament de les iniciatives i activitats comercials, tant les orientades al mercat local com als mercats exteriors, i la promoció del mercat interior de consum dels aliments ecològics.

- El **Programa estratègic per a la mobilitat sostenible (PEMS)**, que impulsa el Departament d'Empresa i Ocupació amb la col·laboració del Departament de Territori i Sostenibilitat, en el qual quedaran definides les estratègies de treball per millorar la competitivitat de les empreses amb establiments a Catalunya que operin oferint serveis o productes en aquest sector emergent. El resultat serà un pla d'actuacions que s'anirà desenvolupant en els propers anys. Aquest Programa s'emmarca en l'Estratègia d'especialització intel·ligent en recerca i innovació a Catalunya RIS3CAT, en què s'han identificat 7 àmbits sectorials prioritaris i un dels quals és el de la mobilitat sostenible.

D'altra banda, hi ha també un cos normatiu que abasta altres aspectes del cicle de consum i producció sostenible:

- Els **vehicles motoritzats** que ja compten amb un marc legislatiu molt concret (exclusió en sintonia amb el Pla d'acció de la Comissió Europea per al consum i la producció sostenibles).

La regulació ambiental de processos industrials, que ja estan regulats mitjançant la [Llei 20/2009 de prevenció i control ambiental de les activitats \(PCAA\)](#)¹⁵

¹⁴ Programa de foment de la producció agrària ecològica de Catalunya 2015-2020
<http://pae.gencat.cat/ca/programa-foment/>

¹⁵ Llei 20/2009 de prevenció i control ambiental de les activitats (PCAA)
<http://www20.gencat.cat/docs/dmah/Home/Ambits%20dactuacio/Empresa%20i%20avaluacio%20ambiental/Prevencio%20i%20control%20dactivitats/La%20Llei%20de%20prev%20i%2>

-
- La nova [Llei 22/2011, de residus i sòls contaminats](#)¹⁶, que promou la implantació de mesures de prevenció, la reutilització i el reciclatge dels residus.
- La producció alimentària ecològica. L'autoritat de control a Catalunya és el [Consell Català de Producció Agrària Ecològica \(CCPAE\)](#)¹⁷. La seva funció és auditar i certificar els productes agroalimentaris ecològics i portar el control del Registre d'operadors.

Un darrer aspecte, que condiciona la manera d'actuar i les estratègies a seguir per a la seva aplicació, és que **tant la definició com el lideratge de l'Estratègia i de la Comissió Interdepartamental d'Ecodisseny corresponen al DTES** (incloent els seus organismes vinculats); tanmateix, **la responsabilitat de la seva aplicació recau en el conjunt del Govern representat per la Comissió**. Això no treu l'establiment d'implicacions i col·laboracions específiques amb altres administracions i altres entitats o organismes públics o privats per dur a terme les actuacions definides en aquest document.

2.5. Objectius de l'Estratègia

L'Estratègia catalana d'ecodisseny (*ecodiscat*) defineix les línies bàsiques a seguir en els propers anys amb l'objectiu de:

- Crear un marc estable per impulsar el **disseny de productes i serveis que integrin criteris ambientals** i fomentar, així, models de consum i producció més sostenibles a Catalunya. Per assolir aquest objectiu cal promoure l'oferta de productes ecodissenyats i afavorir la seva demanda.

[Ocontrol%20amb%20dact/Llei%2020.2009%20PCAA/La%20Llei%2020.2009/documents/llei%202009_textconsolidat.pdf](#)

¹⁶ Llei 22/2011, de residus i sòls contaminats
<http://www20.gencat.cat/docs/portajuridic/02%20-%20Actualitat/Documents/LEY%2022%202011.pdf>

¹⁷ Consell Català de Producció Agrària Ecològica
<http://www.ccpae.org/>

- **Establir sinergies amb tots els actors implicats** en els sistemes productius (empreses, universitats, centres de recerca, dissenyadors/es, consultors/es, consumidors/es, etc.), implicant-los en la implementació de l'Estratègia.
- Establir l'organització administrativa interna necessària perquè **l'Estratègia tingui una incidència transversal i significativa** sobre tot el mercat català. Aquesta organització ha de permetre evitar duplicitats entre administracions, i mitjançant la coordinació, maximitzar les actuacions que es portin a terme.
- **Adequar-se als nous requeriments normatius exigits des de la Unió Europea.** Un posicionament proactiu del DTES en termes d'ecodisseny permetrà estar al dia amb la transposició de la normativa generada a escala europea i, fins i tot, participar en la definició de les normes futures.

Atesa l'heterogeneïtat de les actuacions definides l'**ecodiscat**, en l'**apartat 6** (Relació d'actuacions) es defineixen **objectius i indicadors específics per a cada actuació**.

3. Marc polític: situació actual i tendències de futur

3.1. Estratègia Europa 2020

Dins el marc polític europeu, cal considerar l'[Estratègia Europa 2020](#)¹⁸, com l'estratègia de creixement intel·ligent, sostenible i integrador de la UE per a la pròxima dècada. Concretament, s'han establert per al 2020 cinc objectius ambiciosos:

- **Llocs de treball:**
 - Llocs de treball per al 75% de les persones de 20 a 64 anys
- **R+D+I:**
 - Inversió del 3% del PIB de la UE (sumant pública i privada) en R+D+I
- **Canvi climàtic i energia**
 - Emissions de gasos amb efecte d'hivernacle un 20% (o un 30% si es donen les condicions) menys respecte dels nivells de 1990
 - 20% d'energies renovables
 - Increment del 20% de l'eficiència energètica
- **Educació:**
 - Taxes d'abandonament escolar per sota del 10%
 - Com a mínim el 40% de les persones de 30 i 40 anys d'edat hauran de finalitzar estudis de nivell terciari
- **Lluita contra la pobresa i l'exclusió social:**
 - Reduir, com a mínim en 20 milions, el nombre de persones en situació o risc de pobresa i exclusió social.

Aquests objectius dibuixen un panorama global i, al mateix temps, cada estat membre concreta objectius nacionals per tal de poder avaluar el seu avanç cap a aquestes metes. Es tracta d'objectius relacionats entre sí i que es potencien mútuament, és a dir, les millores educatives contribueixen a incrementar els llocs de treball i la reducció de la pobresa; l'augment de l'R+D+I en l'economia,

¹⁸ Estratègia Europa 2020
http://ec.europa.eu/europe2020/index_es.htm

junt amb recursos més eficaços, augmenten la competitivitat i creen ocupació; i invertir en tecnologies més netes combat el canvi climàtic i crea noves oportunitats de negoci i llocs de treball.

Els fons de la [política de cohesió en el període 2014-2020](#)¹⁹

Per al període 2014-2020, la UE ha definit un enfocament integrat de tots els fons de la política de cohesió, amb una fixació clara de prioritats i de resultats que s'allunya de la cultura del dret adquirit. La Comissió Europea exigeix als estats i a les regions un canvi en la manera de prioritzar i de gestionar els fons de la política de cohesió:

- un enfocament dels fons europeus integrat i orientat a l'obtenció de resultats i a optimitzar-ne l'efecte combinat,
- una planificació i execució dels fons europeus que trenqui les fronteres administratives artificials i desenvolupi un enfocament integrat sòlid per mobilitzar sinergies i aconseguir un impacte òptim,
- la concentració temàtica per augmentar l'eficàcia de les intervencions públiques i assolir la massa crítica necessària per provocar un impacte real en la situació socioeconòmica del país, i
- el suport dels fons europeus a instruments financers que impulsin la inversió privada i, per tant, multipliquin els efectes dels fons públics.

D'acord amb els reglaments que regulen el funcionament dels fons de la política de cohesió, en el període 2014-2020, els fons estructurals han de ser un instrument clau per a la reorientació de les economies europees cap a un creixement econòmic intel·ligent (basat en la recerca i la innovació), sostenible i integrador, i s'han de concentrar en els **objectius temàtics següents**:

1. potenciar la recerca, el desenvolupament tecnològic i la innovació,
2. millorar l'ús, la qualitat i l'accessibilitat de les TIC,
3. millorar la competitivitat de les pimes,

¹⁹ Política de cohesió en el període 2014-2020

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/visibility_es.pdf

4. afavorir el pas a una economia de baixes emissions de carboni en tots els sectors,
5. promoure l'adaptació al canvi climàtic i la prevenció i gestió de riscos,
6. protegir el medi ambient i promoure l'eficiència dels recursos,
7. promoure el transport sostenible i eliminar les estrangulacions en les infraestructures de xarxa fonamentals,
8. promoure l'ocupació i afavorir la mobilitat laboral,
9. promoure la inclusió social i lluitar contra la pobresa,
10. invertir en l'educació, el desenvolupament de les capacitats i l'aprenentatge permanent, i
11. millorar la capacitat institucional i l'eficiència de l'Administració pública.

D'acord amb els reglaments dels fons de la política de cohesió, els recursos s'han de concentrar en determinats objectius temàtics.

A les regions més desenvolupades, almenys el 80 % dels recursos del **Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER)**²⁰ s'ha de concentrar en mesures de recerca i innovació, TIC, competitivitat de les pimes i eficiència energètica (objectius temàtics 1, 2, 3 i 4), i almenys un 20 %, en l'eficiència energètica (objectiu 4).

El 20 % restant dels recursos del FEDER es pot centrar en la resta de prioritats fixades pel Reglament del FEDER i, especialment, a promoure l'adaptació al canvi climàtic i la prevenció de riscos, la protecció del medi ambient i la promoció de l'eficiència dels recursos, o la promoció del transport sostenible i l'eliminació d'obstacles en les infraestructures de xarxa bàsiques (objectius temàtics 5, 6 i 7).

El Reglament del **Fons social europeu (FSE)**²¹ estableix que les mesures cofinançades amb aquest fons han d'abordar de forma coherent els reptes identificats en l'estratègia Europa 2020 sobre ocupació, educació i reducció de

²⁰ Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER)
http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/regional/index_es.cfm

²¹ Fons social europeu (FSE)
http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/social/index_es.cfm

la pobresa, en coherència també amb les prioritats dels plans nacionals de reformes. Per al FSE també es requereix una forta focalització en poques prioritats relacionades amb els objectius temàtics 8-11 (ocupació i mobilitat laboral; inclusió social i lluita contra la pobresa; educació i desenvolupament de les capacitats i l'aprenentatge permanent, i millora de la capacitat institucional i l'eficiència de l'Administració pública).

Finalment, el [Fons europeu agrícola de desenvolupament rural \(FEADER\)](#)²² se centra en sis prioritats que tenen com a objectiu el creixement intel·ligent, sostenible i integrador en els sectors agrícola, alimentari i forestal, i en les zones rurals en conjunt.

D'altra banda, d'acord amb la reforma de la política pesquera comuna, les prioritats del [Fons europeu marítim i de pesca \(FEMP\)](#)²³ se centren en la viabilitat i la competitivitat de la pesca i l'aqüicultura i en garanteixen la sostenibilitat ambiental.

3.2. Estratègia catalana: ECAT 2020 i RIS3CAT

L'[Estratègia Catalunya 2020 \(ECAT 2020\). Acord estratègic per a la competitivitat de l'economia catalana i la millora de l'ocupació](#) és el full de ruta del Govern per reactivar l'economia i reorientar el sector productiu cap a un model econòmic més intel·ligent, més sostenible i més integrador, en línia amb l'estratègia Europa 2020.

L'ECAT 2020 articula un relat de les polítiques públiques envers els agents econòmics i socials i la ciutadania per a la millora de la competitivitat i la creació d'ocupació; articula les actuacions del Govern que tenen un impacte directe i quantificable en els àmbits prioritaris d'ocupació i formació, cohesió social, innovació i coneixement, dinamisme empresarial, internacionalització i economia verda, i articula una visió estratègica a llarg termini amb objectius

²² Fons europeu agrícola de desenvolupament rural (FEADER)
http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/general_framework/160032_es.htm

²³ Fons europeu marítim i de pesca (FEMP)
http://europa.eu/rapid/press-release_IP-11-1495_es.htm

realistes i assumibles pel Govern a curt termini que s'han de materialitzar en propostes concretes i efectives, que tinguin un impacte mesurable i positiu en els àmbits prioritaris.

Els principals objectius d'aquesta estratègia són l'impuls de les energies renovables, l'estalvi d'energia i l'augment de l'eficiència, la creació de llocs de treball associats a aquestes activitats i la reorientació dels processos productius cap a aquesta oportunitat de millora competitiva.

L'Estratègia de recerca i innovació per a l'especialització intel·ligent de Catalunya (RIS3CAT), se situa en el marc de les estratègies regionals d'innovació que són un element clau de l'estratègia europea. En l'aposta decidida per convertir el coneixement i la innovació en una prioritat, la UE demana als governs (com a condició prèvia per accedir als fons europeus en el període 2014-2020) que elaborin estratègies de la RIS3 amb l'objectiu de donar coherència a les inversions en recerca i innovació i optimitzar l'impacte en el desenvolupament econòmic i social de les regions i del conjunt d'Europa. Les estratègies de la RIS3 són agendes de transformació econòmica que tenen la innovació i el coneixement com a motors i que es caracteritzen pels elements següents:

- Priorització, selecció d'un nombre limitat de prioritats en funció de les fortaleses i de l'especialització internacional.
- Reforçament dels avantatges competitius, mobilització de talent i ajust de les capacitats d'R+D+I d'acord amb les necessitats i les capacitats del teixit empresarial.
- Massa crítica de recursos i talent, cooperació intersectorial i interregional per estimular la diversificació especialitzada i evitar duplicacions i fragmentació.
- Lideratge col·laboratiu, implicació de tots els actors (universitats, empreses, administracions i societat civil: quàdruple hèlix) en sistemes d'innovació eficients amb sinergies entre instruments de finançament (europeu, estatal, regional; *collaborative leadership*).

En el context de l'ECAT 2020, la RIS3CAT promou:

- l'R+D+I com a motor per a la transformació econòmica del teixit productiu cap a un model competitiu i sostenible, que fomenti l'ocupació i la cohesió social, i
- la innovació oberta i la col·laboració entre empreses, administracions, persones usuàries i centres universitaris, tecnològics i de recerca, per generar noves oportunitats de creació de riquesa i ocupació i donar resposta als reptes socials.

3.3. Estratègies públiques d'ecodisseny a Catalunya

Des de la Generalitat de Catalunya s'han organitzat i/o promogut diversos esdeveniments i s'han desenvolupat eines amb l'objectiu d'impulsar criteris sostenibles entre els dissenyadors, entre els quals cal destacar:

[Premis Disseny per al Reciclatge](#)²⁴

El Premi Disseny per al Reciclatge va néixer l'any 2001 convocat per l'Agència de Residus de Catalunya. Estava emmarcat en el VI Programa comunitari d'acció en matèria de medi ambient (2001-2010) que establia entre els seus objectius l'assoliment d'un consum més sostenible de recursos i la integració del principi d'un ús eficaç dels recursos i la prevenció de residus en la política integrada de producte.

El Premi reconeixia els productes, els projectes, les estratègies i els materials que havien considerat en el seu disseny els criteris de prevenció de residus, l'ús de material reciclat o la millora de la reciclabilitat, que havien estat impulsats, executats i/o distribuïts, segons la categoria, a l'àmbit territorial de Catalunya. Va ser una eina per impulsar aspectes concrets de l'ecodisseny entre els professionals de disseny i les empreses de Catalunya. A més, el

²⁴ Premis de Disseny per al Reciclatge

<http://www20.gencat.cat/portal/site/arc/menuitem.0b722e55d906c87b624a1d25b0c0e1a0/?vgnextoid=44b7cfbe182d6210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=44b7cfbe182d6210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=default>

Premi estava acompanyat d'altres accions de difusió, com ara l'exposició itinerant de cada edició, un catàleg, tallers i seminaris.

El Premi va tenir set edicions, portades a terme cada 2 anys en el període 2001-2013. Globalment, en aquestes convocatòries van participar més de 750 candidatures i van sorgir 59 guardonats (candidatures premiades o mencionades especialment pel jurat). En les successives convocatòries es va posar de manifest que cada vegada hi havia més productes ecodissenyats en el mercat, de més qualitat, i que integraven cada vegada més aspectes d'ecodisseny a més del vector residus/recursos.

L'èxit del Premi Disseny per al Reciclatge ha creat un marc idoni per establir les bases d'un nou premi d'ecodisseny, el [Premi Catalunya d'Ecodisseny](#)²⁵, que reconeixerà globalment tots els aspectes ambientals que condicionen el disseny més enllà de l'ús de materials reciclats i la promoció del reciclatge.

[Xarxa Compra Reciclat](#)²⁶

A finals de l'any 2006, l'Agència de Residus de Catalunya, en col·laboració amb les entitats municipalistes (Associació Catalana de Municipis i Comarques, Federació de Municipis de Catalunya, i Entitat Metropolitana de Serveis Hidràulics i Tractament de Residus) i el sector empresarial (Foment del Treball, PIMEC i Consell General de Cambres de Catalunya) va crear la Xarxa Compra Reciclat (XCR).

La Xarxa Compra Reciclat és un espai de trobada virtual entre oferents i demandants de productes reciclats, reciclables i/o biodegradables per promoure el mercat d'aquests productes. La seva part més visible és el seu web amb el catàleg de productes, tot i que també promou activitats (jornades, assistència a fires, estudis tècnics dels productes, etc.).

²⁵ Premi Catalunya d'Ecodisseny
www.premiecodisseny2015.cat

<http://www20.gencat.cat/portal/site/mediambient/menuitem.198a6bb2151129f04e9cac3bb0c0e1a0/?vgnextoid=e82ed3505ed19410VgnVCM2000009b0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=e82ed3505ed19410VgnVCM2000009b0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=default>

²⁶ Xarxa Compra Reciclat
<http://xcr.arc.cat>

El 2013 tenia un total de 259 membres: 122 oferents (fabricants o distribuïdors de productes) amb un total de 669 productes en el catàleg, i 137 demandants (administracions públiques, empreses privades i altres entitats compromeses amb la compra d'aquests productes).

Actualment, la Xarxa Compra Reciclat està en un procés de redefinició, per estendre el seu abast a tots els productes reciclats o eficients en recursos i ampliar els serveis que ofereix als seus membres.

Compra pública verda²⁷

El Departament de Territori i Sostenibilitat ha col·laborat en l'adopció de criteris mediambiental en els contractes de la Comissió Central de Subministraments (CCS) i altres departaments i organismes de la Generalitat de Catalunya.

L'estímul de la demanda de productes i serveis respectuosos amb el medi ambient és un dels objectius prioritaris de l'Estratègia catalana de recerca i innovació per a l'especialització intel·ligent, RIS3CAT (eix estratègic 4 , Entorn d'innovació), així com de l'Estratègia catalana d'ecodisseny (**ecodiscat**).

D'aquesta manera, s'han introduït criteris mediambientals en els plecs corresponents a serveis de neteja, paper, material d'oficina, vehicles, mobiliari d'oficina, serveis postals i de missatgeria, i maquinari digital, i s'han elaborat 8 guies de criteris mediambientals en la contractació (publicacions, solvència tècnica i gestió ambiental, menjadors col·lectius, esdeveniments, productes tèxtils, compra personal de vehicles, adquisició corporativa de vehicles i servei de manteniment d'edificis), així com dues guies més que estan en fase d'elaboració (missatgeria i petites obres i reformes).

²⁷ Compra pública verda

http://www20.gencat.cat/portal/site/territori/menuitem.2a0ef7c1d39370645f13ae92b0c0e1a0/?vgnextoid=f296c24123e94310VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=f296c24123e94310VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=default&newLang=ca_ES

Promoció de les ecoetiquetes²⁸

La Direcció General de Qualitat Ambiental de la Generalitat de Catalunya ha estat treballant en els darrers anys en la promoció de l'ecoetiquetatge de productes i serveis, per fomentar el disseny, la producció, la comercialització, l'ús i el consum de productes que satisfacin determinats requisits de qualitat ambiental, més enllà dels requisits obligatoris que estableix la normativa vigent.

Particularment, s'ha promocionat el **Distintiu de garantia de qualitat ambiental**, un sistema català d'etiquetatge ecològic que reconeix els productes i serveis que presenten unes característiques que els fa més respectuosos amb el medi ambient. Les condicions per a la concessió del Distintiu de garantia de qualitat ambiental es defineixen per categories de productes i de serveis. Cada categoria agrupa diferents productes i serveis, tenint en compte la condició que la seva destinació i el seu ús siguin equivalents.

²⁸ Promoció de les ecoetiquetes

<http://www20.gencat.cat/portal/site/mediambient/menuitem.718bbc75771059204e9cac3bb0c0e1a0/?vgnextoid=f2f05c411dd47210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=f2f05c411dd47210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnextfmt=default>

4. Metodologia

L'Estratègia catalana d'ecodisseny (**ecodiscat₂₀₁₅**) és el resultat d'un procés de recerca, d'ordenació de la informació disponible, de participació d'actors socials, etc., que es va iniciar a mitjan de l'any 2010, coordinat per la Direcció General de Qualitat Ambiental i l'Agència de Residus de Catalunya, i que s'ha concretat a mitjan de 2014 gràcies a la creació de la Comissió Interdepartamental d'Ecodisseny. Aquesta Comissió és integrada per diferents vocals en representació dels departaments següents (en ordre alfabètic): Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural; Departament de Cultura; Departament d'Economia i Coneixement; Departament d'Empresa i Ocupació; Departament d'Ensenyament; Departament de la Presidència; i Departament de Territori i Sostenibilitat.

4.1. Primera fase: Programa català d'ecodisseny

En una primera fase, quan l'estratègia tenia categoria de programa del Departament de Territori i Sostenibilitat, es van dur a terme les tasques següents:

- **Anàlisi legislativa** de present i de futur per establir el marc normatiu de l'Estratègia catalana d'ecodisseny. En aquest punt, més enllà de la recopilació d'informació, es va participar en jornades relacionades i es van fer consultes a persones expertes en la matèria.
- Breu **anàlisi internacional de les polítiques** en producció i consum sostenibles en diversos països de referència. Aquesta anàlisi ha donat lloc a la identificació de bones pràctiques per valorar-ne la viabilitat d'implementació a Catalunya.
- Creació d'un **primer embrió de comissió intradepartamental**, format per personal de la Direcció General de Qualitat Ambiental i de l'Agència de Residus de Catalunya (anomenat "Grup de treball permanent"), amb l'objectiu de coordinar les polítiques d'ecodisseny a tot el Departament de Territori i Sostenibilitat.

- Anàlisi dels punts forts o fortaleeses i les oportunitats que cal aprofitar, i en canvi, dels punts febles i les amenaces que cal superar. Aquesta **anàlisi DAFO** es va realitzar amb la col·laboració de responsables i personal tècnic propi del DTES, i va definir el punt de partida, per desenvolupar les línies bàsiques de l'Estratègia.

ANÀLISI DAFO

Com a resultat del creuament de les debilitats i fortaleeses (factors interns) que caracteritzen el posicionament del Departament de Territori i Sostenibilitat pel que fa a l'ecodisseny amb les amenaces i les oportunitats (factors externs) que defineixen la conjuntura actual, s'han determinat els principals objectius estratègics.

	Amenaces	Oportunitats
Debilitats	ESTRATÈGIES A/D. Proven de reduir les debilitats i eludir les amenaces <ul style="list-style-type: none"> • Actuació directa en casos de competència plena i actuació acordada en cas de competència aliena o compartida. • Dotar dels recursos necessaris per al desenvolupament de l'Estratègia. 	ESTRATÈGIES O/D. Aprofiten les oportunitats per superar les debilitats <ul style="list-style-type: none"> • Participar proactivament en la definició de nova legislació sobre ecodisseny a la Unió Europea.
	ESTRATÈGIES A/F. Aprofiten les fortaleeses per contrarestar les amenaces <ul style="list-style-type: none"> • Millorar l'accessibilitat a eines tècniques de suport. • Aprofitar les xarxes existents de clústers tecnològics. • Enfortir la relació entre la recerca i el món empresarial. • Transferir el coneixement ja existent sobre ecodisseny a Catalunya. • Impulsar la difusió de les ecoetiquetes entre els consumidors. • Incentivar els consumidors a consumir productes i serveis més sostenibles, amb més difusió dels missatges ambientals associats als productes. • Ajudar als consumidors a escollir i a entendre el motiu de la seva elecció responsable. • Canviar hàbits de consum. • Incentivar la compra associada a determinats productes. 	ESTRATÈGIES O/F. Aprofiten les oportunitats per potenciar les fortaleeses <ul style="list-style-type: none"> • Integrar la política d'economia verda sostenible del Govern. • Incentivar les empreses per desenvolupar productes i serveis sostenibles. • Difondre l'ecodisseny de manera transversal a tots els sectors. • Fer partícips de la incorporació de l'ecodisseny als sistemes productius a tots els actors determinants per al funcionament d'un mercat sostenible: empreses, dissenyadors, escoles de disseny, centres de recerca, associacions d'empresaris i dissenyadors, etc. • Promoure la transferència de coneixement per adoptar criteris mediambientals en la contractació de la Generalitat a altres ens locals així com a les organitzacions i empreses privades.
Fortaleeses		

- Realització d'una **sessió d'informació i participació** amb diferents actors del món de l'empresa, consumidors/es, acadèmics/ques, dissenyadors/es, consultories i administracions de dins i fora de Catalunya. La sessió tenia com a objectiu copsar el punt de vista del màxim d'agents socials implicats en el processos productius, en el consum i el coneixement, i detallar les propostes a implementar.

SESSIÓ D'INFORMACIÓ

Relació d'entitats participants (en ordre alfabètic):

- Àbac Enginyers
- ACITRE - Associació Catalana d'Instal·lacions de Tractament de Residus Especials
- ADI-FAD – Associació de Disseny Industrial del Foment de les Arts i del Disseny
- AENOR
- ACA - Agència Catalana de l'Aigua
- ARC - Agència de Residus de Catalunya
- Agenda 21 Barcelona
- Ajuntament de Cornellà de Llobregat
- Alehop! CO disseny social
- The Natural Step (Suècia)
- BCD Barcelona Centre de Disseny
- Blekinge Institute of Technology (Suècia)
- SCP/RAC – Regional Activity Centre for Sustainable Consumption and Production
- Club EMAS
- COAMB - Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya
- Col·legi de Biòlegs de Catalunya
- Compostadores
- Direcció General d'Ordenació del Territori i Urbanisme
- Direcció General de Polítiques Ambientals
- Direcció General de Qualitat Ambiental
- Direcció General de la Qualitat de l'Edificació i Rehabilitació de l'Habitatge
- Direcció General de Relacions Institucionals i amb el Parlament
- Dissenyadors/es freelance
- Escola Massana, Centre d'Art i Disseny
- ESCI – Escola Superior de Comerç Internacional
- ESDi – Escola Superior de Disseny
- Estudi Blanc
- Foment del Treball Nacional
- Fundació Fòrum Ambiental
- Fundació Catalana per la Prevenció de Residus i Consum Responsable
- iMAT, Centre Tecnològic de la Construcció
- Inèdit, innovació per la sostenibilitat
- Institut universitari de recerca en Ciència i Tecnologies de la Sostenibilitat - UPC
- ICTA-UAB, Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals de la Universitat Autònoma de Barcelona
- KH Lloreda
- King Kong design
- Lavola sostenibilitat
- LEITAT Technological Center
- Mobles 114 Barcelona
- Novotec
- Nut Creatives
- Oficina Catalana del Canvi Climàtic
- On Diseño
- Onadis
- OCUC - Organització de Consumidors i Usuaris de Catalunya
- PIMEC - Petita i mitjana empresa de Catalunya
- Professionals
- Prysma, Calidad y Medio Ambiente
- Qualinneo
- Secretaria General de Territori i Sostenibilitat – Innovació i Recerca
- Sharp España

• Ecoembes, Ecoembalajes España	• Simpple, efficient solutions
• Ecoinstitut Barcelona	• Subdirecció General de Foment de la Qualitat Democràtica
• El Tinter Arts Gràfiques	• Territori 24
• Elisava, Escola Superior de Disseny i Enginyeria de Barcelona	• Zicla, Productos reciclados

- **Revisió de les estratègies dutes a terme fins al moment pel DTES** en la línia de la promoció de la producció sostenible.
- **Definició dels eixos estratègics, línies i proposta d'actuacions.** En aquesta primera fase de l'Estratègia es defineixen els eixos estratègics i línies (vegeu l'apartat 5) i es proposen les actuacions (vegeu l'apartat 6) que es validaran en el posterior procés de participació.
- **Procés de participació ciutadana** desenvolupat al llarg dels mesos d'octubre i novembre de 2011 amb la participació de tots els actors socials implicats. Aquest procés tenia com a finalitat millorar i complementar les propostes, les polítiques i les estratègies plantejades en el document base de treball mitjançant la incorporació de nous elements o perspectives.

OBJECTIUS DEL PROCÉS DE PARTICIPACIÓ

L'objectiu bàsic del procés de participació era **aprofundir, validar i verificar la consistència de les actuacions proposades** en el document base i, a més, **recollir noves propostes d'actuacions** que l'Estratègia podria integrar.

SESSIONS DE PARTICIPACIÓ

Acte de presentació:

- **Presentació pública del document base de treball** per a l'elaboració del Programa català d'ecodisseny.

Sessions de debat, realitzades sota el format de tertúlia cafè:

- 1a sessió del debat, "**Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles**", hi van participar un total de 13 entitats i 24 assistents, entre empreses, associacions, professionals del disseny i administracions.
- 2a sessió de debat, "**L'impuls de la demanda d'un mercat sostenible**", hi van participar un total de 14 entitats i 24 assistents.

Com a suport al procés de participació es va crear la **bústia d'ecodisseny** (ecodiscat.tes@gencat.cat) del DTES, i una pàgina web informativa dels esdeveniments relacionats amb el procés de participació, incloent-hi un formulari en línia.

RESULTATS DEL PROCÉS DE PARTICIPACIÓ

- Un total de **58 persones i 36 empreses, entitats i administracions** van participar (sense comptar el personal propi del DTES), o bé directament a les sessions de debat amb desenes de propostes i comentaris, o bé indirectament mitjançant el formulari en línia.
- Es van rebre **78 aportacions**, les quals s'han inclòs a les actuacions definides prèviament al document de treball o bé han generat noves actuacions que s'incorporen a l'Estratègia.

El còmput total de participació presencial o virtual al llarg del procés ha estat de **108 persones i de 70 empreses, organitzacions i administracions**.

AVALUACIÓ DE LES APORTACIONS SORGIDES EN EL PROCÉS DE PARTICIPACIÓ

Les noves actuacions van ser avaluades per determinar la seva viabilitat i eficiència, i es van classificar d'acord amb les categories següents:

- A. S'accepta** l'actuació i s'integra a l'Estratègia catalana d'ecodisseny.
- B. S'accepta parcialment.** Una part del seu contingut és acceptat o bé s'accepta l'actuació en conjunt, però amb matisos.
- C. S'accepta l'actuació però condicionada** al pressupost o supeditada a altres actuacions.
- D. Es rebutja l'actuació** i s'indiquen els motius.

Eix	Línia	A	B	C	D
1	1	8	4	5	17
1	2	2	0	3	5
1	3	5	1	1	7
2	4	1	1	2	4
2	5	3	0	0	3
Total		19	6	11	36

Els tres primers casos (A, B i C) es van incorporar al document de treball per conformar definitivament l'Estratègia catalana d'ecodisseny.

Per tant, el percentatge de **noves actuacions acceptades** totalment o parcialment respecte del total de propostes rebudes va ser del **70%**.

Els resultats del procés de valoració de les propostes de noves actuacions es van comunicar personalment als participants i resten exposats a la web del DTES a través del "Document de retorn de les propostes rebudes".

- **Redacció i elaboració del document base** de treball que, un cop consensuat i millorat amb les aportacions dels agents socials, va esdevenir el document base de l'Estratègia catalana d'ecodisseny.

4.2. Segona fase: l'Estratègia catalana d'ecodisseny

En una segona fase, s'amplia l'abast institucional de l'Estratègia, la qual deixa d'estar limitada al Departament de Territori i Sostenibilitat per integrar també a les diferents unitats de la Generalitat de Catalunya que treballen directament o indirectament en l'àmbit de l'ecodisseny. En aquesta fase es porten a terme les tasques següents per acabar de definir l'Estratègia catalana d'ecodisseny:

- **Creació de la Comissió Interdepartamental d'Ecodisseny.** Per Acord del Govern de 9 de juliol de 2013, el Govern va crear la Comissió Interdepartamental d'Ecodisseny amb les funcions de:
 - coordinar l'actuació de la Generalitat en l'àmbit de l'ecodisseny,
 - definir les actuacions interdepartamentals prioritàries en aquesta matèria, i
 - donar suport en l'aplicació, el seguiment i l'avaluació de les actuacions del Estratègia catalana d'ecodisseny (*ecodiscat*).
- **Constitució de la Comissió Interdepartamental d'Ecodisseny.** El 13 de novembre de 2013 es va dur a terme la reunió de constitució de la Comissió:
 - La presidència de la Comissió recau en el secretari o la secretària de Medi Ambient i Sostenibilitat,
 - la vicepresidència, en la directora general de Qualitat Ambiental,
 - 12 vocalies, dels departaments competents en matèria d'universitats, d'afers econòmics, de medi ambient, d'habitatge, d'agricultura i medi natural, d'empresa, de cultura i d'ensenyament, i
 - la secretaria, sense dret a vot, correspondrà a una persona representant de la Direcció General de Qualitat Ambiental.

**UNITATS I DEPARTAMENTS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA
PARTICIPANTS A LA COMISSIÓ INTERDEPARTAMENTAL D'ECODISSENY**

A continuació es mostren, en ordre alfabètic, les unitats participants (entre parèntesis, s'indica el departament de Generalitat de Catalunya respectiu):

- Agència de l'Habitatge de Catalunya (Departament de Territori i Sostenibilitat)
- Agència de Residus de Catalunya, ARC (Departament de Territori i Sostenibilitat)
- Agència de Suport a l'Empresa Catalana, ACCIO (Departament d'Empresa i Ocupació)
- Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible, CADS (Departament de Presidència)
- Subdirecció General d'Agricultura (Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural)
- Subdirecció General de Boscos (Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural)
- Subdirecció General d'Ordenació Curricular (Departament d'Ensenyament)
- Direcció General de Política i Promoció Econòmica (Departament d'Economia i Coneixement)
- Subdirecció General de Promoció Cultural (Departament de Cultura)
- Subdirecció General de Seguiment i Avaluació de la Contractació Pública (Departament de Presidència)
- Direcció General de Telecomunicacions i Societat de la Informació (Departament d'Empresa i Ocupació)
- Direcció General de Qualitat Ambiental (Departament de Territori i Sostenibilitat)
- Institut Català d'Energia, ICAEN (Departament d'Empresa i Ocupació)
- Secretaria d'Universitats i Recerca (Departament d'Economia i Coneixement)

- **Dinamització de la Comissió Interdepartamental d'Ecodisseny i actualització del document de l'*ecodiscat*.** El procés de dinamització consisteix en trobades amb cadascuna de les unitats que participen en la Comissió per explicar-los l'objecte de l'Estratègia catalana d'ecodisseny i agrupar les seves aportacions al document. A més, es convoquen reunions conjuntes amb tot l'equip de la Comissió per compartir impressions i consensuar els objectius, l'abast i els continguts de l'Estratègia.
- **Definició dels documents que integren l'Estratègia catalana d'ecodisseny.** S'estableix que l'Estratègia estarà integrada pels documents següents:
 - **Text de l'Estratègia.** Es tracta del present document, que explica els objectius, l'abast i el contingut de l'Estratègia. Inclou les línies bàsiques i les actuacions en matèria d'ecodisseny que han estat identificades com a necessàries per fomentar l'ecodisseny a Catalunya. La Comissió pot actualitzar periòdicament aquest document, si ho considera oportú.
 - **Pla anual d'acció.** Relació de les accions en matèria d'ecodisseny que portaran a terme cadascuna de les unitats que integren la Comissió Interdepartamental d'Ecodisseny.
 - **Memòria anual.** En finalitzar cada any s'avaluarà el grau de compliment de les accions recollides al Pla anual d'acció, i aquelles que s'hagin dut a terme s'inclouran en una memòria anual.
- **Elaboració del Pla anual d'acció.** El Pla anual d'acció estarà coordinat i redactat pel Grup de treball permanent de l'*ecodiscat*. Anualment es demanarà a cadascuna de les entitats integrants de la Comissió que identifiquin les accions en matèria d'ecodisseny que portaran a terme durant aquell any. Amb aquesta finalitat s'utilitzarà la fitxa que es presenta a la pàgina següent. El Grup de treball permanent de

l'ecodiscat aplegarà totes les accions i coordinarà la redacció del Pla, tenint en compte que els criteris següents:

- Es consideraran les accions que promouen, particularment l'ecodisseny de productes, sistemes o serveis; no s'hi inclouran altres accions proposades a les reunions amb els membres de la Comissió amb un enfocament sostenibilista general,
- només s'hi inclouran les accions que es portin a terme durant aquell any, i finalment,
- s'hi incorporaran les accions que aportin les diferents unitats, tret que no compleixin els criteris anteriors.

Per a cada acció integrada, s'identificarà a quina actuació de l'Estratègia catalana d'ecodisseny correspon. A més, es mostraran també les sinergies que es poden generar entre les accions de les diferents unitats de la Comissió Interdepartamental d'Ecodisseny i/o amb altres departaments de la Generalitat de Catalunya

Per identificar i descriure les accions potencialment incorporables al Programa anual d'acció, s'ha definit la fitxa que es presenta a la pàgina següent:

FITXA TIPUS EMPRADA PER RECOLLIR LES POTENCIALS ACCIONS

00 Codi d'identificació:	
10 Departament:	
20 Unitat:	
30 Nom de l'acció:	
40 Descripció de l'acció:	
50 Eix bàsic	51 Estímul de l'oferta
	52 Impuls de la demanda
	53 Aplicació
60 Principals indicadors	61 Indicador 1:
	62 Indicador 2:
	63 Indicador 3:
	64 Indicador 4:
70 Programa:	71 Inici de l'acció:
	72 Pressupost:
80 Altres observacions relatives a l'acció:	
90 Sinergies amb altres departaments:	

Llegenda:

00 Codificació de les accions per realitzar el seu seguiment	53 Escollir entre: Governança, educació, comunicació i recerca
10 Departament de la Generalitat de Catalunya que lidera l'acció descrita a continuació	60 Indicators per realitzar el seguiment de l'acció descrita
20 Ens responsable de l'acció	61, 62, 63, 64 Indicators definits per valorar el grau d'èxit de l'acció proposada
30 Nom per identificar l'acció	70 Programació de l'acció
40 Breu descripció de l'acció	71 Previsió d'inici de l'acció
50 Eix bàsic de l'Estratègia en què s'adscriu l'acció	72 Pressupost orientatiu(€)
51 Escollir entre: Incentivar a fabricants i dissenyadors; Impulsar l'ecodisseny en els programes formatius i centres de recerca; Agilitzar i coordinar la transferència de coneixement	80 Altra informació d'interès relativa a l'acció descrita
52 Escollir entre: Incentivar els consumidors; Potenciar els criteris ambientals en la contractació	90 Potencials sinergies amb altres departaments per dur a terme l'acció proposada

Aprofitant les trobades realitzades al llarg del procés de dinamització i revisió de l'**ecodiscat**, en les quals **han participat més de 30 representats de les unitats implicades**, s'han

identificat les **accions potencialment incorporables** al primer **Pla anual d'acció** de l'*ecodiscat* (per l'any 2015).

- **Classificació i correspondència entre les accions identificades i les actuacions definides a l'Estratègia.** Un cop identificades les accions a incorporar a l'Estratègia, es detallen amb les actuacions existents per realitzar el seguiment de la seva aplicació mitjançant l'instrument del **Pla anual d'acció**.

IDENTIFICACIÓ DE LES ACCIONS DEL PLA ANUAL D'ACCIÓ 2015

El procés d'identificació realitzat en el **primer Pla anual d'acció de l'Estratègia**, corresponent a l'any 2015, han convergit en 59 accions d'acord amb les línies d'actuació.

A continuació es mostra la relació entre aquestes primeres accions i les 43 actuacions, 7 línies i 3 eixos definides a l'Estratègia:

Estratègia catalana d'ecodisseny	Eix 1	Línia 1	17 actuacions	31 accions
		Línia 2	5 actuacions	8 accions
		Línia 3	7 actuacions	9 accions
	Eix 2	Línia 4	5 actuacions	6 accions
		Línia 5	4 actuacions	3 accions
	Eix 3	Línia 6	3 actuacions	1 acció
		Línia 7	2 actuacions	1 acció

5. Eixos estratègics i línies bàsiques

5.1. Eixos estratègics

D'acord amb els objectius identificats en la primera fase de l'Estratègia, així com de l'anàlisi de la conjuntura pel que fa a la regulació de l'ecodisseny a Europa, es defineixen els eixos estratègics que han d'articular l'Estratègia catalana d'ecodisseny (*ecodiscat*).

A continuació es descriuen els 3 eixos estratègics i les 7 línies bàsiques:

Eix 1. Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles	
17 actuacions	L1. Incentivar a fabricants i dissenyadors perquè incorporin l'ecodisseny
5 actuacions	L2. Impulsar la transversalitat de l'ecodisseny en universitats, centres de recerca i empreses
7 actuacions	L3. Agilitzar i coordinar la transferència de coneixement entre els diferents actors

Eix 2. Impuls de la demanda d'un mercat sostenible	
5 actuacions	L4. Incentivar els consumidors
4 actuacions	L5. Potenciar l'ambientalització de la contractació

Eix 3. Aplicació de l'Estratègia	
3 actuacions	L6. Governança
2 actuacions	L7. Comunicació i recerca

5.2. Descripció i objectius de les línies de l'eix 1

L1. Incentivar a fabricants i dissenyadors perquè incorporin l'ecodisseny	
Descripció	<p>Les empreses incorporen cada vegada més criteris ambientals en els seus sistemes productius. Els factors que expliquen el perquè d'aquesta incorporació són una legislació cada vegada més restrictiva, l'ambientalització dels processos de contractació de l'Administració, l'augment de la demanda "verda" dels consumidors, així com, el fet de que la sostenibilitat sigui un element diferenciador i competitiu en relació amb altres empreses.</p> <p>Malgrat aquesta conjuntura, encara hi ha moltes empreses que es mantenen al marge; per tant, cal continuar donant suport i assessorament per a la integració progressiva de l'ecodisseny en les empreses catalanes.</p>
Objectius	<ul style="list-style-type: none">• Incentivar les empreses per desenvolupar productes i serveis sostenibles.• Difondre l'ecodisseny de manera transversal a tots els sectors.• Millorar l'accessibilitat a eines tècniques de suport i assessorament.

L2. Impulsar la transversalitat de l'ecodisseny en universitats, centres de recerca i empreses

Descripció	<p>A Catalunya hi ha molts centres de recerca i escoles de disseny que treballen en el camp de l'ecodisseny, de manera que és clau potenciar la transferència de coneixement per a la seva integració en el teixit empresarial i la creació d'empreses sostenibles. Aquesta tasca ja l'està desenvolupant el DTES, tot i que cal reforçar-la molt més.</p> <p>A més, s'ha d'impulsar la inclusió de l'ecodisseny de manera transversal al programa formatiu de les titulacions universitàries. Per aconseguir-ho, s'ha de treballar en la incorporació de continguts basats en la innovació ambiental en aquestes titulacions, impulsant la col·laboració entre estudiants i empreses.</p> <p>Finalment, cal conèixer els avenços en ecodisseny a la Unió Europea i establir sinergies amb centres de recerca pioners, així com amb governs i organismes proactius en el tema.</p>
Objectius	<ul style="list-style-type: none">• Enfortir la relació entre la recerca i el món empresarial.• Aprofitar les xarxes ja existents de clústers tecnològics per incorporar el vessant ambiental en la seva recerca i treballar conjuntament amb les empreses.

L3. Agilitzar i coordinar la transferència de coneixement entre els diferents actors

Descripció	<p>Des de fa anys, l'activitat socioeconòmica a Catalunya s'ha posicionat com un referent en ecodisseny, com a conseqüència de l'interès i afany d'innovació de diversos centres de recerca, universitats, empreses, consultories, etc., i el suport del DTES.</p> <p>En aquest marc és imprescindible compartir el coneixement i experiències d'ecodisseny assolits, per avançar cap a un mercat sostenible amb la participació de tots aquests actors.</p>
Objectius	<ul style="list-style-type: none">• Transferir el coneixement existent sobre ecodisseny a Catalunya a tots els actors implicats.• Fer partícips, en la incorporació de l'ecodisseny, als sistemes productius, a tots els actors socials determinants per al funcionament d'un mercat sostenible: empreses, dissenyadors, escoles de disseny, centres de recerca, associacions d'empresaris i dissenyadors, etc.

5.3. Descripció i objectius de les línies de l'Eix 2

L4. Incentivar els consumidors

Descripció	Els consumidors actualment sensibilitzats, així com els que ho seran en un futur, necessiten informacions clares i directes a l'hora d'escollir béns i serveis que incorporin criteris ambientals. L'excés d'informació ambiental confon al consumidor i, per tant, els dubtes que sorgeixen en el moment de comprar són considerables. Per resoldre aquest aspecte, l' ecodiscat centra part dels esforços en millorar la comunicació ambiental adreçada als ciutadans.
Objectius	<ul style="list-style-type: none">• Incentivar els consumidors a consumir productes i serveis més sostenibles, amb més difusió pel que fa als missatges ambientals associats als productes.• Oferir mesures que ajudin al consumidor a escollir i a entendre el motiu de la seva elecció responsable.• Impulsar la difusió de les ecoetiquetes.• Reorientar els hàbits de consum.

L5. Potenciar l'ambientalització de la contractació

Descripció	<p>La compra pública suposa el 16% del PIB de la Unió Europea. Totes les actuacions que potenciïn aquest aspecte, tant a la mateixa Generalitat com a altres administracions (ajuntaments, diputacions, universitats, etc.) tindran un paper clau per al mercat sostenible del futur.</p> <p>Però més enllà de la contractació pública, que ja està regulada*, cal transferir aquest coneixement al conjunt de les empreses privades.</p> <p><i>* Plan de contratación pública verde de la Administración General del Estado, Acord del Govern de la Generalitat (2009) i Resolució de la Generalitat de febrer de 2010, segons la qual el DTES posa a disposició dels diferents departaments les condicions ambientals corresponents a cada tipus de contractació, d'acord amb els supòsits elaborats per la Comissió Europea.</i></p>
Objectius	<ul style="list-style-type: none">• Transferir l'experiència en ambientalització de la contractació de la Generalitat a altres administracions i ens locals, així com, a les organitzacions i empreses privades.

5.4. Descripció i objectius de les línies de l'eix 3

L6. Governança	
Descripció	Per dur a terme correctament les actuacions a desenvolupar, cal assignar responsabilitats de gestió i de seguiment, així com la creació de la Comissió Interdepartamental d'Ecodisseny per coordinar les tasques a realitzar, que afavoreixi l'aprofitament de les sinergies existents entre les diverses direccions i unitats de la Generalitat de Catalunya en matèria d'ecodisseny i producció sostenible.
Objectius	<ul style="list-style-type: none">• Assignar funcions i responsabilitats al personal de la Generalitat de Catalunya encarregat de garantir l'aplicació de l'Estratègia.• Vincular transversalment l'Estratègia amb totes aquelles actuacions del Govern de la Generalitat que tinguin a veure, directa o indirectament, amb l'ecodisseny, com per exemple, l'economia verda sostenible.• Participar proactivament en la definició de nova legislació sobre ecodisseny a la Unió Europea.

L7. Comunicació i recerca	
Descripció	Tot i que l'Estratègia va néixer com una iniciativa del DTES, i després s'ha madurat en el marc de la Comissió Interdepartamental d'Ecodisseny, gran part de les actuacions que cal dur a terme demanen la participació i la implicació de tots els actors socials; cadascun en el rol i la intensitat que li pertorqui. Per tant, és imperatiu fer una difusió dels objectius i continguts de l'Estratègia al conjunt de la societat.
Objectius	<ul style="list-style-type: none">• Implicar al conjunt de la societat per implementar satisfactòriament l'Estratègia catalana d'ecodisseny.

6. Actuacions de l'Estratègia

6.1. Relació d'actuacions

A partir de la llavor sembrada amb el Programa català d'ecodisseny (vegeu apartat 4.1, **Primera fase: Programa català d'ecodisseny**), i la posterior creació de la Comissió Interdepartamental d'Ecodisseny (vegeu apartat 4.2, **Segona fase: l'Estratègia catalana d'ecodisseny**), s'han establert les actuacions definitives que han de proporcionar el marc per assolir amb èxit la implantació de l'ecodisseny a Catalunya i aprofitar, així mateix, el seu caràcter innovador per estimular una economia verda sostenible en creixement.

Tot i que bona part de les actuacions que formen l'Estratègia s'han identificat, treballat i desenvolupat al Departament de Territori i Sostenibilitat (atès que va ser aquest el Departament en què es va començar a gestar en forma de programa), el seu abast és molt més ampli i **s'hi inclouen moltes actuacions que caldrà dur a terme** conjuntament d'acord amb la resta d'**unitats que conformen la Comissió** i, eventualment, amb **altres departaments de la Generalitat** i diferents actors de la realitat social i industrial catalana.

Per implementar de forma efectiva les línies d'actuació establertes en l'Estratègia resulta clau que, en el marc de la Comissió, es **proposin i defineixin noves accions** (vegeu l'apartat 4.2) per afegir-les a les accions que s'han dut a terme des de les primeres fases de l'Estratègia.

Cal indicar que algunes actuacions presenten un **component pluriestratègic** i són útils tant per **estimular l'oferta de productes i serveis sostenibles** com per **impulsar la demanda d'un mercat sostenible**, per la qual cosa se les podria haver classificat en diferents eixos alhora.

A continuació es detallen les 43 actuacions de l'Estratègia catalana d'ecodisseny (**ecodiscat**), que s'agrupen per eix i línia bàsica:

Eix 1. Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles

L1. Incentivar a fabricants i dissenyadors perquè incorporin l'ecodisseny

1. Donar a conèixer el concepte d'ecodisseny i els seus avantatges ambientals, econòmics i competitius.
2. Promoció de l'ecodisseny a través d'un premi específic.
3. Promoció de jornades d'informació i difusió.
4. Elaboració d'una col·lecció d'experiències d'èxit en ecodisseny a Catalunya.
5. Creació d'un mapa de l'ecodisseny a Catalunya.
6. Publicitar les empreses que fan ecodisseny.
7. Creació d'una metodologia de suport a la implantació de projectes sectorials d'ecodisseny.
8. Crear una eina de càlcul d'ecodisseny.
9. Impulsar i afavorir l'accés a serveis d'assessorament i suport tècnic.
10. Dissenyar un Programa d'acords voluntaris per a un mercat sostenible.
11. Incentivar implantacions i certificacions de la Norma ISO 14006 i declaracions ambientals de producte.
12. Fomentar la formació en ecodisseny per a empreses i professionals.
13. Implantació de sistemes de gestió ambiental a les institucions públiques.
14. Foment de les ecoetiquetes existents i creació de noves categories
15. Compra pública verda: observació de l'ecodisseny com a criteri en tots els concursos públics i convocatòries.
16. Incentivar la creació d'econegocis per a emprenedors.
17. Foment d'eines per a promoure la comercialització de productes reciclats i/o ecodissenyats, com per exemple, la Xarxa Compra Reciclat.

Eix 1. Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles

L2. Impulsar la transversalitat de l'ecodisseny en universitats, centres de recerca i empreses

18. Promoure la incorporació de l'ecodisseny en el programa formatiu de les titulacions universitàries i els cicles de grau superior en els àmbits propis de l'ecodiscat.
19. Introducció de l'ecodisseny a les escoles.
20. Incentivació de la creació d'un màster en ecodisseny.
21. Creació de tallers d'ecodisseny per a la col·laboració entre universitats, professionals i empreses.
22. Creació d'una plataforma de treball en ecodisseny.

Eix 1. Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles

L3. Agilitzar i coordinar la transferència de coneixement entre els diferents actors

23. Creació d'una plataforma virtual d'intercanvi d'experiències i de difusió de l'ecodisseny.
24. Potenciació de la col·laboració amb altres organitzacions vinculades amb l'ecodisseny.
25. Foment de la col·laboració entre empreses.
26. Introducció i normalització de l'ecodisseny en el món del disseny de béns i serveis i a les seves activitats socials.
27. Promoció de sessions tècniques de transferència de coneixements.
28. Elaboració de guies d'aplicació de criteris d'ecodisseny.
29. Promoció de la compra verda i l'ecodisseny.

Eix 2. Impuls de la demanda d'un mercat sostenible

L4. Incentivar els consumidors

30. Elaboració de campanyes de sensibilització i exposicions per a la difusió de les ecoetiquetes i el consum responsable.
31. Formació a grups d'interès, formadors i intermediaris multiplicadors.
32. Impuls de l'ecodisseny a fires sectorials o especialitzades i valorar l'organització d'una fira d'ecodisseny.
33. Comunicació dels beneficis econòmics de la incorporació de criteris ecològics.
34. Foment de la mobilitat sostenible per la millora de la qualitat de l'aire.

Eix 2. Impuls de la demanda d'un mercat sostenible

L5. Potenciar l'ambientalització de la contractació

35. Definició i incorporació de criteris objectius d'ecodisseny als processos de contractació pública.
36. Avantatge competitiu de la certificació en ecodisseny (ISO 14006) en la compra verda pública.
37. Seguir impulsant l'ambientalització de la contractació pública als departaments i entitats de la Generalitat de Catalunya i altres administracions locals i supralocals.
38. Promoure que les empreses ambientalitzin els seus contractes amb els proveïdors.

Eix 3. Aplicació de l'Estratègia

L6. Governança

39. Assignació de responsabilitats de gestió.

40. Creació d'un grup de treball permanent i d'una comissió interdepartamental.

41. Creació dels grups de treball necessaris per línies de treball i objectius.

Eix 3. Aplicació de l'Estratègia

L7. Comunicació i recerca

42. Difusió, a tot el conjunt de la societat, de l'Estratègia catalana d'ecodisseny (**ecodiscat**).

43. Recerca dels avenços en ecodisseny del conjunt de la Unió Europea.

En les properes pàgines es presenten les 43 actuacions de l'Estratègia. Les fitxes aplicades per descriure les actuacions consten dels següents camps:

- número d'identificació de l'actuació,
- títol de l'actuació,
- descripció de l'actuació,
- actuacions que presenten relació amb l'actuació descrita,
- indicadors per realitzar el seguiment de l'actuació,
- eix del qual depèn l'actuació, i
- línia bàsica.

6.2. Actuacions incloses a la línia bàsica 1 de l'eix 1

1.	
TÍTOL	Donar a conèixer el concepte d'ecodisseny i els seus avantatges ambientals, econòmics i competitius.
DESCRIPCIÓ	L'ecodisseny és un concepte i una metodologia que s'implementa en la fase de disseny i que afecta a tot el cicle de vida de productes i serveis. Cal conèixer els seus objectius, la manera d'aplicar-lo i els avantatges ambientals, econòmics i competitius que proporciona.
ACTUACIONS RELACIONADES	Relacionada amb totes les altres actuacions.
INDICADORS	Inputs de reinformació (articles, notícies, consultes, etc.).
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BÀSICA 1	Incentivar a empreses i dissenyadors perquè incorporin l'ecodisseny

2.	
TÍTOL	Promoció de l'ecodisseny a través d'un premi específic.
DESCRIPCIÓ	L'èxit assolit pel Premi de Disseny per al Reciclatge (setena edició l'any 2013), crea el marc perfecte per establir les bases d'un nou premi d'ecodisseny que integri tots els aspectes ambientals més enllà del reciclatge, la potencialitat reciclable i la prevenció de residus.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 4, 5, 6, 17, 26, 27, 30 i 42.
INDICADORS	1. Nombre d'empreses, entitats o professionals participants. 2. Impacte mediàtic. 3. Nombre de prototips fabricats comercialment.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BÀSICA 1	Incentivar a empreses i dissenyadors perquè incorporin l'ecodisseny

3.

TÍTOL	Promoció de jornades d'informació i difusió.
DESCRIPCIÓ	Tot i que s'han impulsat nombroses jornades de difusió, cal obrir una nova línia que incentivi a empreses i dissenyadors a incorporar l'ecodisseny mitjançant l'exposició pràctica dels seus avantatges ambientals, socials, competitiu i econòmics.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 16, 26, 28, 29, 30, 32, 33 i 42.
INDICADORS	1. Nous projectes de col·laboració entre empreses i/o dissenyadors. 2. Increment de registres d'empreses i professionals interessats en col·laborar i/o rebre informació específica.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BàSICA 1	Incentivar a empreses i dissenyadors perquè incorporin l'ecodisseny

4.

TÍTOL	Elaboració d'una col·lecció d'experiències d'èxit en ecodisseny a Catalunya.
DESCRIPCIÓ	L'ecodisseny és present a molts productes i serveis que ens són quotidians i que han obtingut un èxit comercial pels avantatges que li confereix aquest fet diferencial. Cal fer-ne difusió i remarcar les seves millores ambientals.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 2, 5, 6, 14, 17, 23, 28, 30 i 42.
INDICADORS	Nombre d'experiències realitzades i publicidades.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BàSICA 1	Incentivar a empreses i dissenyadors perquè incorporin l'ecodisseny

5.

TÍTOL	Creació d'un mapa de l'ecodisseny a Catalunya.
DESCRIPCIÓ	Crear un mapa de l'ecodisseny i la producció sostenible a Catalunya per donar a conèixer els casos de d'ecoproductes i ecoserveis més exitosos. Aquest mapa ha de promoure i fomentar l'intercanvi de coneixement i experiència entre empreses, entitats i sectors geogràficament propers.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 2, 3, 4, 6, 14, 17, 23, 28, 30 i 42.
INDICADORS	Nombre d'empreses, entitats o professionals identificats geogràficament i sectorialment.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BàSICA 1	Incentivar a empreses i dissenyadors perquè incorporin l'ecodisseny

6.

TÍTOL	Publicitar les empreses que fan ecodisseny.
DESCRIPCIÓ	Identificar i donar a conèixer a la societat les empreses que apliquen l'ecodisseny i/o la producció sostenible. Com a exemple, cal esmentar que actualment hi ha a Catalunya, més de 16 estudis d'arquitectura certificats amb la norma d'ecodisseny, fet que demostra que apliquen criteris ambientals en els seus projectes d'edificació i d'urbanització.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 2, 3, 4, 5, 11, 14, 17, 23, 30 i 42.
INDICADORS	Nombre d'empreses, entitats i professionals identificats i publicitats.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BàSICA 1	Incentivar a empreses i dissenyadors perquè incorporin l'ecodisseny

7.

TÍTOL	Creació d'una metodologia de suport a la implantació de projectes sectorials d'ecodisseny.
DESCRIPCIÓ	<p>Crear una metodologia d'ecodisseny per afavorir l'ambientalització de productes i serveis.</p> <p>Aquesta actuació està estretament relacionada amb l'impuls de l'accés a serveis d'assessorament i suport tècnic. L'actuació resta condicionada a la creació dels instruments metodològics i econòmics adequats.</p>
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 3, 8, 9, 10,12, 21, 22 28 i 42.
INDICADORS	Sol·licituds, suports i/o assessoraments realitzats.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BÀSICA 1	Incentivar a empreses i dissenyadors perquè incorporin l'ecodisseny

8.

TÍTOL	Crear una eina de càlcul d'ecodisseny.
DESCRIPCIÓ	<p>Per simular el comportament ambiental de productes i serveis i determinar la millora ambiental assolida són clau les eines quantitatives. A escala europea hi ha diverses eines per donar suport a l'ecodisseny com són l'ECODESIGN PILOT, l'Ecolizer 2.0, l'EDIT, l'ECO-it, etc.</p> <p>Caldria crear una eina de càlcul pròpia basada en l'ecodisseny i l'ACV per a ús d'empreses i dissenyadors.</p>
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 3, 7, 9, 12, 23, 26, 27, 28 i 42.
INDICADORS	<p>1. Sol·licituds per a l'ús de l'eina.</p> <p>2. Incidències rebudes.</p> <p>3. Grau de satisfacció de les persones usuàries.</p>
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BÀSICA 1	Incentivar a empreses i dissenyadors perquè incorporin l'ecodisseny

9.

TÍTOL	Impulsar i afavorir l'accés a serveis d'assessorament i suport tècnic.
DESCRIPCIÓ	El desconeixement que tenen les empreses i professionals del concepte correcte d'ecodisseny, així com dels avantatges ambientals i comercials que pot oferir, dificulta la seva implementació i normalització. Cal afavorir l'assessorament i el suport tècnic als sectors productius. S'haurà de definir el format d'aquest suport en funció de la demanda i dels recursos disponibles.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 3, 7, 8, 10, 11, 12, 16, 21, 23, 25, 26, 27, 28, 31, 32 i 42.
INDICADORS	Nombre de sol·licituds d'assessorament.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BàSICA 1	Incentivar a empreses i dissenyadors perquè incorporin l'ecodisseny

10.

TÍTOL	Dissenyar un programa d'acords voluntaris per a un mercat més sostenible.
DESCRIPCIÓ	El DTES ja disposa de prou experiència en acords voluntaris, com ara, el de la reducció d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle (GEH) de l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic adreçat a la petjada de carboni d'organitzacions i, en fase pilot, la petjada de carboni de productes (basat en l'ACV). Cal, doncs, dissenyar noves línies de compromís que complementin o englobin aquelles línies existents.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 3, 7, 9, 11, 12, 17, 21, 24, 25, 26, 28, 38 i 42.
INDICADORS	Nombre d'adhesions.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BàSICA 1	Incentivar a empreses i dissenyadors perquè incorporin l'ecodisseny

11.

TÍTOL	Incentivar implantacions i certificacions de la Norma ISO 14006 i declaracions ambientals de producte
DESCRIPCIÓ	Promoure la Norma d'ecodisseny, ISO 14006, (estretament relacionada amb els sistemes de gestió ambiental -EMAS i ISO 14001-) mitjançant subvencions i integrant-la en els plecs per aconseguir determinats ajuts, concursos de l'Administració, compra verda, etc.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 3, 6, 9, 10, 12, 15, 25, 26, 27, 32, 36 i 42.
INDICADORS	Increment del nombre d'empreses amb ISO 14006.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BÀSICA 1	Incentivar a empreses i dissenyadors perquè incorporin l'ecodisseny

12.

TÍTOL	Fomentar la formació en ecodisseny per a empreses i professionals.
DESCRIPCIÓ	Facilitar l'accés a les empreses a formació específica en ecodisseny per accelerar el procés d'integració de l'ecodisseny en el desenvolupament de productes i serveis. És necessari estudiar la compatibilitat de les línies d'ajut existents i l'objectiu d'aquesta actuació, per tal d'assolir-lo amb la màxima eficiència possible.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 3, 7, 8, 9, 10, 11, 16, 18, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 31 i 42.
INDICADORS	1. Nombre d'ajuts vinculats. 2. Nombre d'ajuts concedits. 3. Nombre de casos en els quals s'han implementat els coneixements adquirits.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BÀSICA 1	Incentivar a empreses i dissenyadors perquè incorporin l'ecodisseny

13.

TÍTOL	Implantació de sistemes de gestió ambiental a les institucions públiques.
DESCRIPCIÓ	Implantar sistemes de gestió ambiental, Norma ISO 14001 o EMAS, a cada departament i entitat de la Generalitat i fomentar-la a altres administracions públiques.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 15, 35, 36, 37 i 42.
INDICADORS	Nombre d'administracions públiques amb sistema de gestió ambiental.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BÀSICA 1	Incentivar a empreses i dissenyadors perquè incorporin l'ecodisseny

14.

TÍTOL	Foment de les ecoetiquetes existents i creació de noves categories
DESCRIPCIÓ	Promoure les actuals ecoetiquetes ja existents i crear noves categories d'ecoetiquetes per distingir els productes, serveis i processos que tenen present el vector ambiental i així fomentar el creixement del seu abast.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 4, 5, 6, 15, 17, 29, 30, 32, 33, 35, 37, 38 i 42.
INDICADORS	1. Actuacions de difusió realitzades per al foment de les ecoetiquetes existents. 2. Noves categories d'ecoetiquetes o categories revisades.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BÀSICA 1	Incentivar a empreses i dissenyadors perquè incorporin l'ecodisseny

15.

TÍTOL	Compra pública verda: observació de l'ecodisseny com a criteri en tots els concursos públics i convocatòries.
DESCRIPCIÓ	Establir els criteris d'ecodisseny que han de complir els productes i serveis que adquireixi per concurs l'Administració pública.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 11, 13, 14, 17, 29, 35, 36, 37, 38 i 42.
INDICADORS	Nombre de plecs de contractació pública amb clàusules d'ecodisseny.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BàSICA 1	Incentivar a empreses i dissenyadors perquè incorporin l'ecodisseny

16.

TÍTOL	Incentivar la creació d'econegocis per a emprenedors.
DESCRIPCIÓ	Reduir les despeses associades a la creació d'econegocis per a emprenedors i/o facilitar-ne la seva constitució. Cal donar suport a nous models de negoci que promouen una activitat més sostenible com, per exemple, els que permeten avançar en la prevenció de residus.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 3, 9, 12, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 29, 32 i 42.
INDICADORS	Nombre d'econegocis creats per a emprenedors amb col·laboració pública.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BàSICA 1	Incentivar a empreses i dissenyadors perquè incorporin l'ecodisseny

17.

TÍTOL	Foment d'eines per promoure la comercialització de productes reciclats i/o ecodissenyats com, per exemple, la Xarxa Compra Reciclat.
DESCRIPCIÓ	Fomentar la comercialització de productes reciclats i d'ecodisseny. En aquest marc, una de les eines existents és la Xarxa Compra Reciclat (XCR), un espai per connectar oferents i demandants de productes reciclats, reciclables i/o biodegradables i dinamitzar el mercat.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 2, 4, 5, 6, 10, 14, 15, 16, 23, 29, 35, 36, 37, 38 i 42.
INDICADORS	1. Nombre d'oferents a l'XCR. 2. Nombre de demandants a l'XCR. 3. Nombre de productes al catàleg.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BÀSICA 1	Incentivar a empreses i dissenyadors perquè incorporin l'ecodisseny

18.

TÍTOL	Promoure la incorporació de l'ecodisseny en el programa formatiu de les titulacions universitàries i els cicles de grau superior en els àmbits propis de l'ecodiscat.
DESCRIPCIÓ	Facilitar que els coneixements ambientals i les metodologies d'ecodisseny i producció sostenible s'integrin en la formació superior; gran part de les titulacions universitàries i cicles formatius de grau superior, no incorporen els aspectes ambientals en el seu temari.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 12, 16, 20, 26 i 42.
INDICADORS	Nombre de titulacions superiors que incorporen crèdits d'ecodisseny.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BÀSICA 1	Incentivar a empreses i dissenyadors perquè incorporin l'ecodisseny

19.

TÍTOL	Introducció de l'ecodisseny a les escoles.
DESCRIPCIÓ	<p>En els darrers anys s'han començat a introduir nous coneixements al currículum escolar com, per exemple, les classes d'emprenedoria que s'imparteixen en algunes escoles amb la finalitat de fomentar l'esperit emprenedor.</p> <p>Es vol incidir en aquestes assignatures perquè incloguin el concepte i l'aplicació de l'ecodisseny com a eina d'innovació, de diferenciació, de valor afegit i de sostenibilitat. S'aprofitaran, tanmateix, aquells programes o experiències ja iniciats com, per exemple el Programa escoles verdes.</p>
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 16, 26 i 42.
INDICADORS	Nombre d'alumnes que hagin accedit curricularment a l'escola, a l'ecodisseny.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BÀSICA 1	Incentivar a empreses i dissenyadors perquè incorporin l'ecodisseny

6.3. Actuacions incloses a la línia bàsica 2 de l'eix 1

20.

TÍTOL	Incentivació de la creació d'un màster en ecodisseny.
DESCRIPCIÓ	Tot i que es considera fonamental proporcionar un caràcter més transversal a l'ecodisseny, també és clau crear un màster específic en alguna de les universitats catalanes. Aquest màster hauria de ser un referent per a la resta de formacions que es programen en ecodisseny.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 16, 18 i 42.
INDICADORS	1. Nombre de màsters en ecodisseny a Catalunya. 2. Nombre d'alumnes als màsters en ecodisseny.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BÀSICA 2	Impulsar la transversalitat de l'ecodisseny en universitats, centres de recerca i empreses

21.

TÍTOL	Creació de tallers d'ecodisseny per a la col·laboració entre universitats, professionals i empreses.
DESCRIPCIÓ	Aprofitar les relacions mantingudes aquests darrers anys entre el DTES i les universitats i centres de recerca, per promoure espais de trobada de caire formatiu entre aquests centres i les empreses i professionals interessats.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 7, 9, 10, 12, 16, 27 i 42.
INDICADORS	1. Nombre de tallers. 2. Valoració dels tallers per part dels participants. 3. Materialització de nous projectes productius.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BÀSICA 2	Impulsar la transversalitat de l'ecodisseny en universitats, centres de recerca i empreses

22.

TÍTOL	Creació d'una plataforma de treball en ecodisseny.
DESCRIPCIÓ	<p>Per millorar la cooperació i col·laboració entre centres de recerca, universitats i el sector privat, és prioritari crear una xarxa o plataforma que els permeti disposar de canals de comunicació i de col·laboració.</p> <p>Cal considerar les xarxes dels actuals centres de recerca tecnològica existents com és el cas de les d'Innovació Tecnològica (XIT-CIDEM), la de Centres Tecnològics (XCT) i la de Centres de Difusió Tecnològica (XCDT) per incorporar l'ecodisseny en les seves línies d'investigació.</p>
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 7, 12, 16, 25, 26, 27 i 42.
INDICADORS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nombre d'enllaços entre xarxes i plataformes. 2. Nombre de consultes. 3. Nombre de projectes generats entre actors socials.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BÀSICA 2	Impulsar la transversalitat de l'ecodisseny en universitats, centres de recerca i empreses

6.4. Actuacions incloses a la línia bàsica 3 de l'eix 1

23.

TÍTOL	Creació d'una plataforma virtual d'intercanvi d'experiències i de difusió de l'ecodisseny.
DESCRIPCIÓ	Crear una plataforma virtual d'ecodisseny per connectar els centres de recerca, universitats, empreses, consultories, escoles de disseny, professionals, administracions, etc., i afavorir l'intercanvi d'experiències en aquest camp.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 4, 5, 6, 8, 9, 12, 16, 17, 24, 25, 26, 27 i 42.
INDICADORS	1. Nombre d'aportacions i accessos a la plataforma. 2. Nombre de projectes generats entre actors socials. 3. Nombre d'enllaços interns i externs.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA Bàsica 3	Agilitzar i coordinar la transferència de coneixement entre els diferents actors

24.

TÍTOL	Potenciació de la col·laboració amb altres organitzacions vinculades amb l'ecodisseny.
DESCRIPCIÓ	Afavorir la col·laboració entre Catalunya i altres administracions o organitzacions; per exemple, amb IHOBE, la societat pública en l'àmbit de la gestió i protecció del medi ambient del País Basc, que desenvolupa una gran tasca per promoure l'ecodisseny en el seu àmbit territorial.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 10, 16, 23, 25, 26, 27 i 42.
INDICADORS	Nombre específic de punts en els quals s'hagi arribat a un acord o intercanvi d'experiències.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA Bàsica 3	Agilitzar i coordinar la transferència de coneixement entre els diferents actors

25.

TÍTOL	Foment de la col·laboració entre empreses.
DESCRIPCIÓ	Realitzar una classificació sectorial de les empreses que fan ecodisseny i proposar un referent per sector, reconegut i amb experiència, per donar suport i/o establir col·laboracions entre empreses que volen incorporar l'ecodisseny als seus productes.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 9, 10, 11, 12, 16, 22, 23, 24, 26, 27, 28 i 42.
INDICADORS	1. Nombre d'empreses disposades a col·laborar-hi. 2. Nombre d'intercanvis d'experiència entre empreses.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BÀSICA 3	Agilitzar i coordinar la transferència de coneixement entre els diferents actors

26.

TÍTOL	Introducció i normalització de l'ecodisseny en el món del disseny de béns i serveis i a les seves activitats socials.
DESCRIPCIÓ	El disseny a Catalunya és molt present, tant professionalment com en l'àmbit formatiu. Cal aprofitar els esdeveniments existents vinculats al disseny i treballar perquè incorporin el valor afegit de l'ecodisseny.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 2, 3, 8, 9, 10, 11, 12, 18, 19, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 32, 33 i 42.
INDICADORS	Nombre d'esdeveniments sobre els quals s'hagi pogut incidir.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BÀSICA 3	Agilitzar i coordinar la transferència de coneixement entre els diferents actors

27.

TÍTOL	Promoció de sessions tècniques de transferència de coneixements.
DESCRIPCIÓ	Promoure sessions tècniques que incloguin experiències empresarials, sectorials, universitàries i d'altres d'interès en el camp de l'ecodisseny. Organitzar tallers pràctics per afavorir el debat i generar noves idees.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 8, 9, 11, 12, 16, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 42 i 43.
INDICADORS	Nombre d'assistents: empreses i professionals.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BÀSICA 3	Agilitzar i coordinar la transferència de coneixement entre els diferents actors

28.

TÍTOL	Elaboració de guies d'aplicació de criteris d'ecodisseny.
DESCRIPCIÓ	Proporcionar eines per identificar els aspectes ambientals més significatius i facilitar una sistemàtica de definició d'objectius quantificables. Cal fomentar la difusió de l'experiència adquirida per empreses i dissenyadors/es. En primer lloc, s'han d'aprofitar els instruments per a l'aplicació de criteris d'ecodisseny elaborats pel mateix DTES o per altres entitats o organismes, i, en segon lloc, s'ha de fomentar l'estudi i definició pels camps en què no hi ha els materials i instruments adequats.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 25, 26 i 42.
INDICADORS	1. Nombre de guies i instruments disponibles. 2. Nombre d'empreses i dissenyadors participants.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BÀSICA 3	Agilitzar i coordinar la transferència de coneixement entre els diferents actors

29.

TÍTOL	Promoció de la compra verda i l'ecodisseny.
DESCRIPCIÓ	Crear eines que fomentin la relació entre compra verda i ecodisseny: es tracta de conceptes estretament relacionats i que, indubtablement, treballar-los de forma conjunta comportarà un benefici ambiental important.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 3, 12, 14, 15, 16, 17, 26, 30, 32, 33, 35, 36, 37, 38 i 42.
INDICADORS	Nombre de categories amb criteris definits.
EIX 1	Estímul de l'oferta de productes i serveis sostenibles
LÍNIA BÀSICA 3	Agilitzar i coordinar la transferència de coneixement entre els diferents actors

6.5. Actuacions incloses a la línia bàsica 4 de l'eix 2

30.

TÍTOL	Elaboració de campanyes de sensibilització i exposicions per a la difusió de les ecoetiquetes i el consum responsable.
DESCRIPCIÓ	La sensibilització és un procés lent però indispensable. Els aspectes pressupostaris poden condicionar el format, però no el contingut. El DTES disposa de material elaborat amb anterioritat i que és totalment vigent com, per exemple, la Guia d'ecoetiquetes i altres.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 2, 3, 4, 5, 6, 14, 29, 31, 32, 33, 35, 37, 38 i 42.
INDICADORS	Nombre d'actuacions concretes dutes a terme.
EIX 2	Impuls de la demanda d'un mercat sostenible
LÍNIA BÀSICA 4	Incentivar els consumidors

31.

TÍTOL	Formació a grups d'interès, formadors i intermediaris multiplicadors.
DESCRIPCIÓ	El concepte d'ecodisseny no és conegut pel comú de la població. A més d'implementar eines de difusió i sensibilització general, s'ha d'actuar sobre els grups d'interès com, per exemple, les escoles, els gremis i associacions de comerciants, els formadors i educadors. A més, cal aprofitar els intermediaris multiplicadors, és a dir, empreses, persones, administracions que estan en contacte amb diferents sectors, aconseguint una difusió molt més ràpida i directa a sectors concrets.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 9, 12, 30 i 42.
INDICADORS	Nombre de cursos realitzats a grups d'interès, formadors i intermediaris multiplicadors.
EIX 2	Impuls de la demanda d'un mercat sostenible
LÍNIA BÀSICA 4	Incentivar els consumidors

32.

TÍTOL	Impuls de l'ecodisseny a fires sectorials o especialitzades i valorar l'organització d'una fira d'ecodisseny.
DESCRIPCIÓ	Tot i valorar la creació d'una fira específica d'ecodisseny, es considera més viable i eficient donar suport a les empreses que fan ecodisseny en fires sectorials o especialitzades. Això comporta la consecució d'objectius com agilitzar i coordinar la transferència de coneixement entre els diferents actors i el foment d'una demanda més sostenible. Aquests esdeveniments poden ser clarament beneficiosos per a l'impuls de l'ecodisseny.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 3, 9, 11, 14, 16, 26, 27, 29, 30, 33 i 42.
INDICADORS	Nombre de fires en les quals s'ha pogut incidir.
EIX 2	Impuls de la demanda d'un mercat sostenible
LÍNIA BÀSICA 4	Incentivar els consumidors

33.

TÍTOL	Comunicació dels beneficis econòmics de la incorporació de criteris ecològics.
DESCRIPCIÓ	L'experiència demostra que quan es proposa un projecte d'ecodisseny o producció sostenible, tant per als clients públics com per als privats, més enllà de les millores ambientals, el factor determinant sol ser el cost i l'amortització de la inversió. Per aconseguir la implementació de l'ecodisseny i la producció sostenible, cal incentivar l'estudi i la publicació de dades sobre la seva repercussió econòmica.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 3, 14, 26, 29, 30, 32 i 42.
INDICADORS	Redacció dels estudis, publicació dels resultats.
EIX 2	Impuls de la demanda d'un mercat sostenible
LÍNIA BÀSICA 4	Incentivar els consumidors

34.

TÍTOL	Foment de la mobilitat sostenible per a la millora de la qualitat de l'aire.
DESCRIPCIÓ	Donar a conèixer les millors estratègies de mobilitat sostenible, així com millorar la gestió de la mobilitat, per potenciar les estratègies actualment aplicades i afavorir-ne l'impuls de noves.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 12, 15, 29, 33, 35, 37 i 42
INDICADORS	Accions realitzades per aconseguir l'objectiu de la mobilitat sostenible i la millora de la qualitat de l'aire.
EIX 2	Impuls de la demanda d'un mercat sostenible
LÍNIA BÀSICA 4	Incentivar els consumidors

6.6. Actuacions incloses a la línia bàsica 5 de l'eix 2

35.

TÍTOL	Definició i incorporació de criteris objectius d'ecodisseny en els processos de contractació pública.
DESCRIPCIÓ	Actualment s'estan ambientalitzant els plecs de contractació pública. Cal reforçar els requeriments ambientals que conformen els plecs i establir llimdars i percentatges que afavoreixin productes i serveis més sostenibles.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 13, 14, 15, 17, 29, 30 i 42.
INDICADORS	Nombre de plecs de contractació que inclouen clàusules d'ecodisseny.
EIX 2	Impuls de la demanda d'un mercat sostenible
LÍNIA BÀSICA 5	Promoure l'ambientalització de la contractació

36.

TÍTOL	Avantatge competitiu de la certificació en ecodisseny (ISO 14006) en la compra verda pública.
DESCRIPCIÓ	Establir la certificació d'ecodisseny (ISO 14006) com a criteri de valoració de les clàusules d'ecodisseny a la compra pública verda.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 11, 13, 14, 15, 17, 29, 37, 38 i 42.
INDICADORS	Nombre de plecs de contractació que preveuen la ISO 14006.
EIX 2	Impuls de la demanda d'un mercat sostenible
LÍNIA BÀSICA 5	Promoure l'ambientalització de la contractació

37.

TÍTOL	Seguir impulsant l'ambientalització de la contractació pública als departaments i entitats de la Generalitat de Catalunya i altres administracions locals i supralocals.
DESCRIPCIÓ	S'està progressivament ambientalitzant la contractació pública en determinades administracions, però s'ha de fer extensiva a les que encara no han començat com, per exemple, algunes administracions locals i supralocals que tenen un paper rellevant en aquesta matèria. Un dels aspectes d'aquesta ambientalització és la promoció de la compra de productes reciclats a l'Administració pública.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 13, 14, 15, 17, 29, 30, 31, 36, 38 i 42.
INDICADORS	Nombre de plecs de contractació que inclouen clàusules ambientals.
EIX 2	Impuls de la demanda d'un mercat sostenible
LÍNIA BÀSICA 5	Promoure l'ambientalització de la contractació

38.

TÍTOL	Promoure que les empreses ambientalitzin els seus contractes amb els proveïdors.
DESCRIPCIÓ	Els criteris definits per la compra verda pública poden servir també per a l'ambientalització de les compres al sector privat. Un dels aspectes d'aquesta ambientalització és la promoció de la compra de productes reciclats a les empreses.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 10, 14, 17, 29, 30, 36, 37 i 42.
INDICADORS	Nombre d'actuacions d'ambientalització de la contractació pública.
EIX 2	Impuls de la demanda d'un mercat sostenible
LÍNIA BÀSICA 5	Promoure l'ambientalització de la contractació

6.7. Actuacions incloses a la línia bàsica 6 de l'eix 3

39.

TÍTOL	Assignació de responsabilitats de gestió.
DESCRIPCIÓ	Establir responsabilitats per a la gestió i aplicació ordenada i eficient de les actuacions incloses en l'Estratègia per garantir el seu desenvolupament.
ACTUACIONS RELACIONADES	-
INDICADORS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Compliment del calendari. 2. Assoliment dels objectius. 3. Anàlisi dels resultats esperats. 4. Reformulació d'objectius no assolits.
EIX 3	Aplicació de l'estratègia
LÍNIA BàSICA 6	Governança

40.

TÍTOL	Creació d'un grup de treball permanent i d'una comissió interdepartamental.
DESCRIPCIÓ	<p>El personal del DTES assignat per al desenvolupament de l'Estratègia ha de constituir el grup de treball permanent per a la coordinació i el seguiment de les actuacions que s'han de dur a terme.</p> <p>La Comissió Interdepartamental, aprovada per Acord del Govern, és la responsable de l'ecodisseny en l'àmbit de la Generalitat de Catalunya.</p>
ACTUACIONS RELACIONADES	-
INDICADORS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Constitució de la Comissió. 2. Actes de les reunions de seguiment.
EIX 3	Aplicació de l'estratègia
LÍNIA BàSICA 6	Governança

41.

TÍTOL	Creació dels grups de treball necessaris per a les línies de treball i els objectius.
DESCRIPCIÓ	Un cop identificades aquelles actuacions en què competencialment sigui necessari, caldrà establir els acords pertinents per assolir els resultats desitjats.
ACTUACIONS RELACIONADES	-
INDICADORS	1. Actes de les reunions amb altres organismes o entitats. 2. Nombre d'acords signats.
EIX 3	Aplicació de l'estratègia
LÍNIA BÀSICA 6	Governança

6.8. Actuacions de la línia bàsica 7 de l'eix 3

42.

TÍTOL	Difusió, a tot el conjunt de la societat, de l'Estratègia catalana d'ecodisseny (ecodiscat).
DESCRIPCIÓ	La responsabilitat de la gestió de l' ecodiscat recau en la Comissió Interdepartamental d'Ecodisseny a través del DTES, però és imprescindible la participació i la col·laboració d'altres entitats relacionades, així com de la societat en general. La difusió és el primer pas per implementar l'Estratègia.
ACTUACIONS RELACIONADES	Relacionada amb totes les altres actuacions.
INDICADORS	-
EIX 3	Aplicació de l'estratègia
LÍNIA Bàsica 7	Comunicació i recerca

43.

TÍTOL	Recerca dels avenços en ecodisseny del conjunt de la UE.
DESCRIPCIÓ	Identificar els darrers avenços en ecodisseny duts a terme a la UE i establir sinergies tant amb centres de recerca pioners com amb governs i organismes proactius en el tema. Aquesta actuació ha de permetre executar millor l'Estratègia i modular-la d'acord amb les darreres novetats o tendències. S'ha d'actuar localment però aprofitar els avenços i les línies de treball més globals.
ACTUACIONS RELACIONADES	1, 27 i 42.
INDICADORS	1. Contactes i intercanvis d'experiències. 2. Relació de programes i/o actuacions d'altres organismes o entitats a escala europea.
EIX 3	Aplicació de l'estratègia
LÍNIA Bàsica 7	Comunicació i recerca

7. Desplegament, avaluació i vigència

7.1. Desplegament

L'Estratègia catalana d'ecodisseny (*ecodiscat*) té com a finalitat iniciar i implementar un conjunt de noves actuacions, així com contribuir a potenciar totes aquelles experiències que en el decurs dels darrers anys han dut a terme empreses, entitats, universitats, centres de recerca, administracions, col·legis professionals, les ONG, fundacions, etc., i que tenen l'objectiu d'avançar cap a una economia sostenible, responsable, competitiva i ecoeficient.

L'Estratègia catalana d'ecodisseny ha volgut definir una estratègia ordenada, participativa, integradora i oberta que doni suport a les actuacions existents, aprofiti les experiències obtingudes, integri la informació generada, fomenti el principi de l'eficiència i la sostenibilitat i potenciï un consum més responsable i una competitivitat més gran de les nostres empreses.

La responsabilitat de la coordinació i el seguiment de les actuacions incloses en l'Estratègia recauen en la Comissió Interdepartamental d'Ecodisseny, concretament en el Grup de treball permanent (format per personal de la Direcció General de Qualitat Ambiental i de l'Agència de Residus de Catalunya). Aquesta Comissió està presidida pel secretari de Medi Ambient i Sostenibilitat, amb la vicepresidència de la directora general de Qualitat Ambiental, amb la secretaria ocupada per una persona representant de la Direcció General de Qualitat Ambiental i amb 12 vocalies, dels departaments competents en matèria d'universitats, d'affers econòmics, de medi ambient, d'habitatge, d'agricultura i medi natural, d'empresa, de cultura, i d'ensenyament.

És imprescindible recordar que pràcticament cap de les actuacions incloses en aquesta Estratègia pot ser duta a terme, amb uns resultats satisfactoris, sense la participació i la col·laboració de tots els actors socials: empreses, entitats, universitats, centres de recerca, administracions, col·legis professionals, les ONG, fundacions, etc.

7.2. Avaluació

Un cop constituïda la Comissió Interdepartamental d'Ecodisseny, s'han definit els indicadors i els objectius necessaris per avaluar de manera continua la implantació de les actuacions a través de les accions recollides en el Pla d'acció anual.

7.3. Vigència

L'Estratègia catalana d'ecodisseny es concep com un **marc de treball, de durada indefinida, per a la implementació de l'ecodisseny a Catalunya**. Es preveu que, si la Comissió ho considera convenient, *l'ecodiscat* s'actualitzi periòdicament per reformular i integrar noves línies d'actuació.